

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PROBLEMATICKÁ USTANOVENÍ PRÁVNÍ
ÚPRAVY V OBLASTI ZBRANÍ A STŘELIVA Z
POHLEDU ZÚČASTNĚNÝCH SUBJEKTŮ**

Autor práce: Jan Zábrana

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Milan Veselý

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Za odborné vedení práce, a připomínky děkuji vedoucímu práce Mgr. Milanu Veselému. Dále velice děkuji všem, kdo obětovali svůj čas v rozhovorech nezbytných pro vznik této práce.

ABSTRAKT

ZÁBRANA, J. *Problematická ustanovení právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva z pohledu zúčastněných subjektů: bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016 50 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Veselý

Klíčová slova: zbraně, střelivo, zákon o zbraních, zbrojní průkaz

Práce se zabývá problematikou právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva v České Republice. Řeší problematiku zbraní v civilním sektoru, nikoli u státních bezpečnostních složek a ozbrojených sborů. Zjišťuje, která ustanovení jsou z pohledu zúčastněných osob a státních orgánů problematická, či nedokonalá a proč. Ve své první části stručně analyzuje současnou právní úpravu, zejména zákon o zbraních a některé jeho prováděcí předpisy. Druhá část řeší konkrétní problémy prezentované jednotlivými subjekty, které jsou povinny se touto právní úpravou řídit, především subjekty státní správy a podnikatelů v daném oboru. Závěrečná část shrnuje zjištěná fakta a uvádí možnosti řešení problémů.

ABSTRACT

ZÁBRANA, J. Problematic Provisions of Legislation Concerning Weapons and Ammunition from the Perspective of Stakeholders : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 50 p. Supervisor : Mgr. Milan Veselý

Key words: weapons, ammunition, legislation, weapon licence

This bachelor thesis deals with regulations involving arms and ammunition in the Czech Republic. It addresses the issue of weapons in the civilian sector, not just among state security units and armed forces. It looks into which provisions are problematic or imperfect from the perspective of stakeholders and state agencies and why. The first part briefly examines the current legal framework, in particular the law on weapons and some of its implementing regulations. The second part addresses the specific problems presented by various entities obliged to abide by these regulations, especially government agencies and businesses in the field. The final part summarizes the findings and presents possibilities for solving these problems.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíl a metodika bakalářské práce	8
2 Právní úprava v oblasti zbraní a střeliva v České Republice	9
2.1 Zákon o zbraních	11
2.2 Zbrojní průkaz	15
3 Problematická ustanovení z pohledu státní správy	22
3.1 Policie ČR.....	22
3.2 Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva.....	25
3.3 Ministerstvo vnitra	27
4 Soukromé subjekty.....	33
4.1 Prodejci zbraní.....	33
4.2 Správci střelnic	35
4.3 Zkušební komisař	37
5 Některé navrhované změny zákona v následující právní úpravě.....	40
Závěr	43
Seznam použitých zdrojů	47
Přílohy	49
Příloha 1 statistiky a grafy.....	49

Úvod

Střelné zbraně jsou často diskutované téma, které často rozděluje společnost na dva tábory. Zákodárce pak stojí před nelehkým úkolem, nastavit právní úpravu tak, aby zajistil potřebnou bezpečnost. Je třeba najít rovnováhu mezi extrémny. Např. ve Velké Británii je držení zbraně téměř úplně zakázáno, zde se jedná o všechny, nejen střelné zbraně. Druhým extrémem jsou některé rozvojové země, kde je i vojenská zbraň zcela běžnou věcí a vlastnictví či užití zbraně není nijak regulováno. Žádný zákon nebo podzákoný předpis však není dokonalý a nevyhovuje každému. Držení a nošení střelných zbraní je samozřejmě otázkou bezpečnosti občanů a toho zda zbraně vnímají spíše jako hrozbu, či jako prostředek sebeobrany, lovu nebo sportovní náčiní. V roce 2014 došlo k některým podstatným změnám v zákoně o zbraních. Zajímavé je, že některé výše uvedené změny mají být dle návrhu další změny zákona zrušeny. V České republice je v posledních deseti letech poměrně konstantní počet držitelů zbrojních průkazů, jedná se o necelá 3% obyvatelstva. Počet registrovaných zbraní se však neustále rovnoměrně zvyšuje. V roce 2015 se rovněž prudce zvýšil počet žádostí o vydání zbrojního průkazu.

Ačkoli na dané téma existuje mnoho názorů, existuje pouze minimum odborné literatury. Tato práce se tedy pokouší získat názory představitelů státních orgánů, podnikatelů v daném oboru a odborné veřejnosti. Vzhledem k výše uvedenému nárůstu žádostí o vydání zbrojního průkazu se práce soustředí především na tuto problematiku.

Pozn.: v práci je často využito srovnání zbrojního průkazu a řidičského oprávnění nebo řidičského průkazu. Důvodem je podobnost v mnoha ohledech a skutečnost, že řidičské oprávnění je ve společnosti zcela běžné a pro srovnání se jeví jako nejvhodnější.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této práce je především zjistit, která konkrétní ustanovení současné právní úpravy v oblasti střelných zbraní v České Republice jsou zúčastněnými subjekty chápána jako problematická, nedostatečná či naopak zbytečně restriktivní a z jakého důvodu. Objektem zkoumání zde tedy bude zejména zákon č. 190/2002 sb. o zbraních v platném znění a jeho prováděcí předpisy, případně také jiné právní předpisy, které s touto problematikou souvisí. Jako zdroj informací bude použit zejména komentář k výše uvedenému zákonu, další odborná literatura, statistiky související s danou problematikou a dále přímé rozhovory s osobami, které jsou s touto problematikou v denním kontaktu tj. představiteli správních orgánů, Policie ČR, držitelé zbrojních licencí apod. Tímto bude zjištěno, zda některá ustanovení vidí jako problematická jak např. provozovatel střelnice, tak policista pověřený kontrolou dodržování těchto ustanovení. Zda se shodnou na možnosti jak daný problém vyřešit, či jejich názory jsou natolik odlišné, že nelze dojít ke kompromisu.

První část práce, tedy kapitola 2, je věnována stručné analýze právní úpravy dané oblasti. Zejména se soustředí na problematiku zbrojního průkazu, a podmínek jeho získání, dále také na kategorie zbraní. Krátce se též zabývá zákonnými a podzákonnými předpisy souvisejícími s danou problematikou

Druhá část práce pak v kapitole 3 představuje konkrétní problematická ustanovení z pohledu státních orgánů. V kapitole 4 z pohledu soukromoprávních a dalších subjektů. Vzhledem k tomu, že k dané problematice prakticky neexistuje publikovaná odborná literatura, jsou jako primární zdroj informací využity rozhovory s představiteli daných institucí, úřadů, držitelů zbrojních licencí, apod. Jako sekundární zdroj jsou použity články publikované v časopisech s danou tematikou a internet. V závěru druhé části v kapitole 5 je uveden přehled navrhovaných změn zákona, podle návrhu, který je v době zpracování práce projednáván Parlamentem ČR.

Závěrečná část obsahuje shrnutí získaných informací, hodnocení shodných či rozdílných názorů v pohledu na zákon o zbraních a případné návrhy na změny v daných právních předpisech. K dosažení shora uvedených cílů v této práci budou použity metody sběru dat, analýzy, syntézy a dedukce.

2 Právní úprava v oblasti zbraní a střeliva v České Republice

Základem právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva v ČR je zákon č. 190/2002 Sb. o zbraních ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o zbraních). Od r. 2002 došlo k několika významnějším úpravám zejména zákony: č. 227/2003 Sb., č. 228/2003 Sb., č. 484/2008 Sb. a č.170/2013 Sb. Zákon o zbraních upravuje především:

- Kategorie zbraní a střeliva
- Podmínky nabytí zbraní a střeliva do vlastnictví, jejich držení a nošení.
- Podmínky pro získání zbrojního průkazu, jeho skupiny a povinnosti držitele zbrojního průkazu.
- Osobu zkušební komisaře
- Zbrojní licence a jejich skupiny, oprávnění a povinnosti držitele zbrojní licence
- Registraci zbraní a průkaz zbraně
- Vývoz a dovoz zbraní a střeliva
- Provoz střelnic
- Podmínky zabezpečení zbraní a střeliva
- Výkon státní správy a jí vedené informační systémy
- Přestupky a správní delikty na úseku zbraní

Zákon o zbraních se nevztahuje na zbraně, které jsou nebo mají být ve výzbroji ozbrojených sil ČR, bezpečnostních sborů ČR anebo jsou ve vlastnictví státu k výzkumným, muzejním účelům ministerstva vnitra či ministerstva obrany. Dále se nevztahuje na ozbrojené síly jiných států¹. Podrobněji viz kapitola 2.1.

Dále je v současné době platných několik vyhlášek, které provádějí, upřesňují či vymezují některá ustanovení zákona o zbraních, jsou to zejména:

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 115/2014 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o zbraních která mimo jiné upravuje:

¹ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 642.

- Obsahovou náplň teoretické a praktické části zkoušky odborné způsobilosti, celkové vyhodnocení zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu a výši odměny zkušební komisaře.

- Obsahovou náplň teoretické části zkoušky, způsob provádění praktické části zkoušky, celkové vyhodnocení zkoušky zkušební komisaře a způsob vydání průkazu zkušební komisaře.

- Obsahovou náplň teoretické a praktické části zkoušky odborné způsobilosti a celkové vyhodnocení zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu skupiny F.

- Požadavky na zabezpečení zbraní a střeliva v průběhu přepravy.

- Povinné obsahové náležitosti provozního řádu střelnice.

- Způsob vedení evidencí o zbraních a střelivu při podnikání v oblasti zbraní a střeliva a o provedení cvičných střelb.

- Způsob vedení dokumentace o nálezech nevybuchlé munice a výbušnin a

- Vzory průkazů, žádostí, přihlášek, osvědčení, oznámení a předepsaný elektronický formulář podle § 73a odst. 7 zákona o zbraních.

Další podstatnou vyhláškou je vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 369/2002 Sb. kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva je úřadem, který mimo jiné rozhoduje o zařazení zbraní do příslušné kategorie, viz § 3 a následující zákona o zbraních. Dále např. schvaluje výrobní provedení střeliva používaného v civilním sektoru a neustále prověřuje, zda zbraně a střelivo vyráběné či dovážené do ČR odpovídají technickým a právním normám. Také činí opatření, pokud některý výrobek nesplňuje dané požadavky. Pro činnost tohoto úřadu je mimo výše uvedené vyhlášky stěžejním právním předpisem zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů.

Vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č.493/2002 Sb. o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice je stanoveno mj. také to, které nemoci či změny

zdravotního stavu omezují či vylučují vydání zbrojního průkazu. Dále stanovuje např. způsob a rozsah zdravotní prohlídky nutné pro vydání zbrojního průkazu.

Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 370/2002 Sb. o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva je stěžejní pro výrobce těchto zbraní.

Pro výkon Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva je zásadní především zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, v platném znění a jeho prováděcí předpisy např. vyhláška ministerství průmyslu a obchodu č. 335/2004 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o zacházení s některými pyrotechnickými výrobky. Pro výkon tohoto úřadu je rovněž závazných více než 20 českých státních norem²

Je třeba zmínit také vyhlášku Ministerstva průmyslu a obchodu č. 371/2004 Sb. kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů. Tato stanoví přesné parametry postupu pro znehodnocení či výrobu řezu zbraně a při ničení zbraně stanoví, že před roztavením musí být zbraň zničena jedním z pěti předepsaných způsobů. Touto vyhláškou se řídí podnikatelé v tomto oboru, tedy majitelé zbrojní licence skupiny C nebo E.

Výše uvedené předpisy jsou stěžejní jak pro výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva tak i pro majitele zbraní, držitele zbrojních průkazů a licencí. V následujících kapitolách budou rozebrána jednotlivá ustanovení z pohledu těchto osob.

2.1 Zákon o zbraních

Jak již bylo uvedeno výše je zákon o zbraních primárním právním předpisem v oblasti zbraní a střeliva pro civilní sektor. Z komentáře: "Oblast právní úpravy je zde pojata jako ucelená oblast veřejného práva, která umožňuje státu adekvátní regulaci v této oblasti, zejména s ohledem na veřejný zájem, ve vztahu k zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti."³ Zákon o zbraních byl oproti předešlé právní úpravě změněn tak, aby odpovídal legislativě EU tedy zejména Směrnice Rady 91/477EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní. Je rozdělen do čtrnácti hlav, podle upravované problematiky.

² ČUZZS: Legislativa. *Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva* [online]. Praha: ČUZZS, 2015 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.cuzzs.cz/cs/legislativa/>.

³ TERYNGEL, Jiří. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář*. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 3.

Hlava I uvádí rozsah zákona a definuje, na které zbraně se zákon vztahuje a na které nikoli. Stručně lze říci, že zákon o zbraních se vztahuje na zbraně a střelivo v držení fyzických a právnických osob. Nevztahuje se na zbraně, které jsou drženy bezpečnostními složkami státu (tedy Policie ČR, Armáda ČR bezpečnostní služby a některé další subjekty) a dále na výbušniny podléhající zákonu č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti. Tato hlava také definuje některé základné pojmy, zejména držení, nošení a přenechání zbraně nebo střeliva, které jsou odlišné od občanského zákoníku a dále podnikatele v oboru zbraní a střeliva a pyrotechnický průzkum. Je zásadní rozdíl mezi držením zbraně a jejím nošením. Držením zbraně se rozumí mít zbraň uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí nebo její přeprava v uzavřeném obalu v nenabitém stavu. Nošením se rozumí mít zbraň při sobě (v nabitém či nenabitém stavu).⁴

Obsahem Hlavy II jsou kategorie zbraní a střeliva. Zbraněmi se zde rozumí též jejich hlavní části a některé doplňky. Kategorie jsou:

- 1) Zakázané zbraně - kategorie A.
- 2) Zbraně podléhající povolení - kategorie B.
- 3) Zbraně podléhající ohlášení - kategorie C.
- 4) Ostatní zbraně - kategorie D
- 5) Střelivo do zbraní kategorie A-D které není zakázané

Kromě samotného rozdělení je v §3 odst. 3. stanoveno, že "V pochybnostech o zařazení typu zbraně nebo střeliva do kategorie rozhoduje Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva...". Toto ustanovení vzbudilo ve své době polemiku o tom, zda je zákonné, či dokonce zda není protiústavní z toho důvodu, že zařazení zbraně do kategorie vyplývá ze zákona a výklad práva přísluší pouze soudu.⁵ Další, spíše technické definice jsou uvedeny v příloze zákona. § 4 a následující určují, které druhy zbraní se řadí do příslušných kategorií.

Hlava III upravuje nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraní příslušných kategorií. Zbraně kategorie A, tedy zakázané zbraně je zakázáno nabývat do vlastnictví.

⁴ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 6-9.

⁵ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 10-12.

Tento zákaz není absolutní, lze požádat o udělení výjimky. Udělení této výjimky však na rozdíl od povolení (viz níže) není nárokem občana (držitele zbrojního průkazu). Je zcela na zvážení správního orgánu zda výjimku udělí či nikoli. Současná praxe je taková, že tyto výjimky jsou udělovány v jednotkách či desítkách případů ročně.⁶Zvláštní povinností držitele zbraně kategorie A je umožnit příslušnému útvaru policie vstup do obydlí za účelem kontroly zabezpečení zbraní⁷

Zbraně kategorie B lze nabývat do vlastnictví držet a nosit na základě povolení. Při splnění zákonných náležitostí nelze vydání povolení odepřít⁸. Toto je zásadní rozdíl oproti výše uvedené výjimce.

Zbraně kategorie C může nabývat do vlastnictví pouze držitel zbrojního průkazu, či zbrojní licence příslušné skupiny. Toto může činit bez zdůvodňování potřeby a to v jakémkoli počtu. Je však povinen vlastnictví zbraně ohlásit příslušnému útvaru policie, a dokud tato zbraň není registrována, není oprávněn ji nosit.

Zbraně kategorie D nebo střelivo do nich je oprávněna nabývat do vlastnictví fyzická osoba starší 18 let způsobilá k právním úkonům nebo právnická osoba. Nemusí být tedy držitelem zbrojního průkazu. Ze zbraní kategorie D lze za splnění zákonných podmínek střílet i mimo střelnici. Je zde však podmínka, že na veřejnosti, či místě veřejně přístupném nesmí držitel této zbraně jí nosit viditelně.

Hlava IV upravuje zbrojní průkaz, tedy co zbrojní průkaz je, podmínky jeho získání či odnětí. Dále upravuje práva a povinnosti držitele zbrojního průkazu a také osobu a průkaz zkušebního komisaře. Ustanovení v této hlavě budou podrobněji rozebrána v následujících kapitolách.

Hlava V Zbrojní licence je zejména pro podnikatele v oboru zbraní a střeliva nejdůležitější částí zákona. Upravuje skupiny zbrojních licencím náležitosti jejího vydání a platnosti, práva a povinnosti držitele licence. Dále upravuje osobu "zbrojíře" tj. osoby, která v rámci svého pracovního zařazení plní povinnosti držitele zbrojní licence a dbá na jejich dodržování.

⁶ Statistiky Policie ČR Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál z let 2005-2015.

⁷ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 645.

⁸ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 29-32.

Hlava VI upravuje registraci zbraní na území ČR, tedy to jaké zbraně jsou povinně registrovány a též upravuje průkaz zbraně. Průkaz zbraně je dokument obdobný osvědčení o registraci vozidla, a kromě údajů o zbraní obsahuje též některé údaje o majiteli a příslušný útvar policie, u nějž je zbraň registrována. V ČR jsou registrovány veškeré legálně držené zbraně kategorie A B a C. Zbraň je při registraci vždy fyzicky zkontrolována. Průkaz zbraně jako dokument ověřující registraci má ČR jako jediná země EU. Jedná se o důležitý bezpečnostní prvek.

Hlava VII řeší dovoz, vývoz a tranzit zbraní a střeliva. Je zejména kladen důraz na to, aby policie měla přehled o pohybu zbraní přes území ČR. Řeší také evropský zbrojní pas. Evropský zbrojní pas je veřejná listina, která opravňuje držitele při cestách do nebo přes země EU vézt s sebou zbraň v něm zapsanou a střelivo v odpovídajícím množství. Podmínkou je souhlas státu, do kterého, nebo přes který osoba cestuje⁹.

Hlava VIII se týká provozování střelnice. Uvádí definici a náležitosti střelnice, podmínky jejího zřízení a provozování, povinnosti provozovatele a správce střelnice.

Hlava IX nese název Zvláštní ustanovení o nakládání se zbraní a střelivem a řeší možné situace, které mohou nastat. Například lze uvést: Oprávnění policie k zadržení či zajištění zbraní či střeliva, zabezpečení, svěření, veřejné vystavování zbraní. Dále znehodnocování a výrobu řezů, nálezy dokladů a další.

Hlava X se zabývá provozem informačních systémů o zbraních a střelivu, uchovávání a poskytování údajů z nich. Zde stojí za zmínku, že od 1. 7. 2014 je v provozu centrální registr zbraní (dále též CERZ), který obsahuje údaje nejen o zbraních ale i o střelivu, které se do této doby nijak neevidovalo. Provozovatelem systému je Policie ČR avšak data do něj vkládají i podnikatelé v oboru.¹⁰ Lze předpokládat, že tato administrativní povinnost je poměrně velkou zátěží zejména pro malé podnikatelské subjekty.

Hlava XI upravuje výkon státní správy v této oblasti, zejména rozdělení kompetencí, oprávnění policie jako kontrolního orgánu aj.

⁹ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 655.

¹⁰ POLICIE ČR *centrální registr zbraní* [online]. 2015, [cit. 2016-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/centralni-registr-zbrani.aspx>>.

Hlavu XII tvoří ustanovení týkající se správních deliktů a přestupků. V zákoně však není ustanovení, které by za přestupek či správní delikt označovalo obecné porušení nebo nesplnění některé povinnosti ze zákona - analogicky např. § 125c odst. 1 písm. k z. č. 361/2000 Sb. (zákon o provozu na pozemních komunikacích), které zní "jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona" Jako přestupek nebo správní delikt je v zákoně o zbraních označeno taxativně vymezené nedodržení jednotlivých ustanovení příslušnými osobami. Může tak vzniknout situace, kdy nesplněním povinnosti uložené zákonem se osoba nedopouští protiprávního jednání. Např. ustanovení § 29 odst. 1 písm. h) zákona o zbraních. Nebo situace kdy jedna osoba se svým jednáním dopouští přestupku a jiná osoba stejným jednáním nikoli. Např. z ustanovení § 76a odst. 1 písm. e) "Držitel zbraně kategorie D se dopustí přestupku tím, že přechovává větší množství bezdýmného nebo černého prachu než 3 kilogramy nebo více než 1000 zápalek anebo neukládá zápalky v samostatné schránce..."¹¹ Z tohoto vyplývá, že pokud osoba není držitelem zbraně, nedopouští se přestupku podle tohoto zákona, i když přechovává větší než stanovené množství a ukládá je společně se zápalkami.

Hlavy XIII a XIV tvoří ustanovení společná a ustanovení přechodná, určená především k zabezpečení bezproblémového přechodu mezi předchozí a současnou právní úpravou.

Poslední velice významnou částí zákona o zbraních je příloha "Vymezení zbraní a střeliva", která upřesňuje a vykládá technické termíny použité v zákoně. Tato příloha je rozdělena do dvou částí první definuje druhy zbraní, druhá druhy střeliva. Příloha je v souladu s předpisy EU zejména směrnici rady 91/477/EHS v platném znění avšak některá.

2.2 Zbrojní průkaz

Co je zbrojní průkaz definuje § 16 zákona o zbraních. Tento je definován jako veřejná listina, která fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví, a držení zbraně nebo střeliva v rozsahu stanoveném pro jednotlivé skupiny, nebo k provádění pyrotechnického průzkumu (skupina F) Doba platnosti zbrojního průkazu je 10 let, na základě platnosti posudku zdravotní způsobilosti (viz níže) může být kratší. Zde si lze všimnout dvou rozdílů oproti řidičskému oprávnění. Řidičské oprávnění získá osoba na

¹¹ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 659.

prakticky neomezenou dobu, a řidičský průkaz je pouze dokladem o tomto oprávnění. Zbojný průkaz je zároveň oprávněním i dokladem.

Jak již bylo nastíněno na začátku práce, v roce 2015 došlo k velkému nárůstu žádostí o vydání zbrojního průkazu. V České republice jsou podmínky pro získání zbrojního průkazu ve srovnání s jinými státy světa jedny z nejpříznivějších.¹² Získání zbrojního průkazu není pro občana splňujícího všechny podmínky dané zákonem větší problém než např. získání řidičského oprávnění. Kámen úrazu tkví právě ve splnění všech podmínek. Tyto jsou uvedeny v § 18 zákona o zbraních. Žadatel o vydání zbrojního průkazu musí:

- a) mít místo pobytu na území ČR
- b) dosáhnout předepsaného věku
- c) být způsobilý k právním úkonům
- d) být zdravotně způsobilý
- e) být odborně způsobilý
- f) být bezúhonný
- g) být spolehlivý

Všechny uvedené podmínky musí být splněny kumulativně, což zajišťuje bezpečnost v takové míře, jakou společnost vyžaduje.

Ad a) Místem pobytu na území ČR se rozumí pro občana ČR místo trvalého bydliště, pro cizince místo, které uvedl do žádosti o vízum nebo trvalý pobyt.¹³

Ad b) Předepsaný věk je podle ustanovení § 19 zákona o zbraních minimálně 18 let pro skupiny B a C (tj. sportovní a lovecké účely) a 21 let u ostatních skupin zbrojního průkazu. U skupiny B a C lze za splnění dalších podmínek věkovou hranici snížit na 15 resp. 16 let a to u začínajících sportovních střelců (členů sportovních klubů)

¹²MATĚJKA, Karel, Marta KYRŠOVÁ (překl.) a Jakub SMETÁNKA (ed.). Deset nejlepších zemí pro majitele zbraní. In: *LEX: Sdružení na ochranu práv majitelů zbraní*[online]. Praha: LEX, 2015 [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <<http://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/2006-deset-nejlepsich-zemi-pro-majitele-zbrani>>.

¹³TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 8, 42.

či žáků mysliveckých škol a učilišť. Zde je potřeba splnit podmínky souhlasu zákonného zástupce žadatele a doporučení daného sportovního klubu, školy nebo učiliště¹⁴. Lze předpokládat, že např. škola takové doporučení nedá žákovi, který má kázeňské problémy.

Ad c) Plné způsobilosti k právním úkonům dosáhne osoba zletilostí tedy dovršením 18 let. Osoba, která byla soudem částečně nebo úplně zbavena způsobilosti nemůže být držitelem zbrojního průkazu.

Ad d) Zdravotní způsobilost zjišťuje a posuzuje praktický lékař (poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství) Postupuje při tom v souladu s Vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č.493/2002 Sb. o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice. Tato vyhláška stanoví že:" Posudek o zdravotní způsobilosti je výsledkem lékařské prohlídky žadatele provedené posuzujícím lékařem, popřípadě klinicko-psychologického vyšetření a dalších potřebných vyšetření (dále jen "odborná vyšetření") provedených na základě vyžádání posuzujícím lékařem, pokud není dále stanoveno jinak."¹⁵ Dále uvádí co je nezbytným obsahem každé prohlídky, možnost, či nutnost dalšího odborného vyšetření. V praxi platí, že záleží na lékaři, aby na základě jemu známých skutečností o zdravotním stavu posuzované osoby rozhodl, zda nařídí další odborné vyšetření či nikoli. V přílohách vyhláška stanoví nemoci nebo změny zdravotního stavu, které zdravotní způsobilost vylučují nebo omezují. Zdravotní způsobilost se dokládá posudkem, který nesmí být starší než 3 měsíce. Posudek má platnost zpravidla 10 let, pro skupiny zbrojního průkazu D a F, kde se předpokládá vyšší nebezpečí a vyšší náročnost je pak 5 let. Může být však vydán i na kratší dobu, tím je však daná i kratší doba platnosti zbrojního průkazu. Zákon pak dále ukládá povinnost lékaři informovat příslušný útvar policie o změně ve zdravotním stavu osoby, pokud by tato změna měla vliv na jeho způsobilost držet nebo nosit zbraň¹⁶.

Ad e) Odborná způsobilost je další podmínkou pro získání zbrojního průkazu. Dokladuje se při žádosti o jeho vydání dokladem o odborné způsobilosti. Takový

¹⁴ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 42.

¹⁵ ČESKO. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č.493/2002 Sb. o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice. In Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 172, s. 9658-9663.

¹⁶ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 44, 45.

doklad se získá úspěšným vykonáním zkoušky před zkušebním komisařem. Složení zkoušky stanoví zákon o zbraních, její obsahovou náplň pak vyhláška Ministerstva vnitra č. 115/2014 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o zbraních. Zkouška je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část zkoušky se provádí písemným testem trvajícím nejdéle 40 minut, který je složen z 30 otázek, z nichž je 22 otázek ze znalosti právních předpisů hodnocených 3 body, 5 otázek ze znalosti nauky o zbraních a střelivu hodnocených 2 body a 3 otázky ze znalosti zdravotnického minima hodnocených 1 bodem. Praktická část zkoušky sestává z předvedení bezpečné manipulace se zbraní a ze střelby na pevný cíl. Zbraň použitá k předvedení bezpečné manipulace a střelby je takového typu aby odpovídala skupině zbrojního průkazu, o kterou je žádáno. Při více skupinách se používá zpravidla krátká kulová zbraň (pistole).

Ad f) Bezúhonnost je významnou podmínkou, kterou musí žadatel o zbrojní průkaz splňovat. "Obecně se za bezúhonného považuje ten kdo nebyl trestán nebo se na něj hledí jako by nebyl odsouzen"¹⁷. Toto však u zákona o zbraních neplatí, k zahlazení odsouzení, nebo jiným případům kdy se na pachatele hledí jako by nebyl odsouzen a to včetně amnestie prezidenta republiky se zde nepřihlíží.¹⁸ Doba, za kterou se již pachatel trestného činu považuje podle tohoto zákona za bezúhonného, se pohybuje od 3 do 20 let podle závažnosti trestného činu a podle výše trestu odnětí svobody pokud byl takový test uložen. Pachatelé některých nejzávažnějších trestných činů nemohou být považováni za bezúhonné do konce svého života a nemohou tedy získat zbrojní průkaz. Bezúhonnost zjišťuje orgán policie opisem z rejstříku trestů a není tedy třeba ji nijak dokladovat. Bezúhonnost právnických osob se váže na osobu jako celek a na její čelní představitele.

Ad g) Spolehlivost vymezuje zákon o zbraních stejně jako bezúhonnost negativně. " Za bezúhonného se nepovažuje ten, a) jehož stíhání bylo jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně zastaveno nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání, a dosud neuplynula zkušební doba nebo lhůta, v níž má být rozhodnuto, zda se osvědčil b) kdo prokazatelně nadměrně požívá alkoholické nápoje nebo prokazatelně požívá návykové

¹⁷ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 52-55.

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 651.

látky¹⁹, nebo se dopustí v posledních třech letech více než jednoho přestupku na vybraných úsecích (např. proti občanskému soužití, proti majetku, či na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi). Tato podmínka řeší otázku tzv. odklonů v trestním řízení. Zároveň nejlépe zabezpečuje to, aby byl zbrojní průkaz vydáván pouze občanům, kteří nepředstavují ohrožení bezpečnosti a veřejného pořádku.

Dokazování nespolehlivosti je věcí policejního orgánu. V současné době musí policie tyto přestupky zjišťovat u několika orgánů. Policejní orgány zjišťují přestupky za dobu tří let v místě trvalého bydliště uchazeče o zbrojní průkaz a průběžně i u držitelů zbrojních průkazů. Přestupky řešené úřady mimo trvalé bydliště nelze v současnosti zjistit. Toto se změní se zahájením provozu centrální evidence přestupků od 1. října 2016, kdy ubude administrativa spojená s vyžadováním informací od příslušných úřadů a nebude záležet na místě spáchání či projednání přestupku.²⁰

Všechny výše uvedené podmínky musí být splněny po celou dobu platnosti zbrojního průkazu. Jestliže tedy jeho držitel přestane být bezúhonným nebo spolehlivým je to důvod k odnětí zbrojního průkazu.

Povinnosti držitele zbrojního průkazu jsou zakotveny v § 29 zákona o zbraních. Jedná se o jedno z nejvýznamnějších ustanovení zákona o zbraních, neboť přímo definuje které povinnosti a zákazy musí držitel zbrojního průkazu respektovat.

Všichni držitelé zbrojního průkazu musí zejména dodržet tyto povinnosti:

- a) Dbát zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraní, střelivem...
- b) Zabezpečit zbraň a střelivo podle § 58 zákona o zbraních. Toto ustanovení definuje jak je povinen držitel zbraní tyto zabezpečit. Úroveň zabezpečení zákonem vyžadovaná se odvíjí od počtu přechovávaných zbraní. Do 2 zbraní je způsob zabezpečení ponechán na držiteli. Do počtu 10 zbraní je přípustný skříňový trezor, do 20 ks již musí být zbraně přechovávány v komorovém trezoru či v trezorové místnosti nebo v samostatném objektu. V případě přechovávání většího počtu zbraní je navíc povinností mít elektronické

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 652.

²⁰ NEVRKLA, Luboš. Centrální evidence přestupků. In: *Epravo.cz* [online]. Praha: epravo.cz, 2015 [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/centralni-evidence-prestupku-99548.html>>.

zabezpečení Technické požadavky na objekty, ve kterých jsou zbraně přechovávány, stanoví nařízení vlády č.338/2002 Sb.²¹

- c) Zabezpečit proti zneužití, ztrátě a odcizení zbrojní průkaz a průkaz zbraně (nedodržení tohoto ustanovení však není přestupkem)
- d) Dodržovat podmínky přechovávání zbraní a střeliva, zejména se jedná o přechovávání střeliva a černého nebo bezdýmného prachu a zápalek, které je třeba přechovávat v samostatných skříních nebo schránkách upravených proti odcizení tak, aby požárem nebo výbuchem neohrozily život a zdraví osob. Rovněž musí být přechovávány mimo hořlavé a lehce zápalné předměty a mimo obytné místnosti, další podmínky stanoví nařízení vlády č. 338/2002 Sb.
- e) Předložit na výzvu Policie zbraně, nebo doklady ke kontrole. Za nedodržení hrozí pokuta až 20 000 Kč.
- f) Neprodleně ohlásit Policii ztrátu zbraní, nebo dokladů. Pokud tuto ztrátu neohlásí neprodleně, hrozí mu pokuta do 50 000 Kč
- g) Provést výměnu dokladů pokud došlo k změně údajů v nich uvedených.
- h) Mít u sebe zbrojní průkaz, a průkaz zbraně jestliže má u sebe zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo
- i) Odevzdat průkaz zbraně do 10 pracovních dnů ode dne zániku jeho platnosti, je-li držitelem zbraní či střeliva odevzdat i tyto zbraně a střelivo a průkaz zbraně.
- j) Ohlásit do 10 pracovních dnů úpravu zbraně mající za následek změnu kategorie zbraně, ráže zbraně, pokud má tato úprava za následek změnu kategorie zbraně je třeba mít příslušné povolení či výjimku.
- k) Podrobit se na výzvu Policie ČR při nošení zbraně nebo manipulaci s ní zkoušce nebo vyšetření, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. (Pod hrozbou pokuty až do výše 50 000 Kč.)²²

²¹ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 70-77.

- l) Ohlásit neprodleně Policii ČR použití zbraně z důvodu nutné obrany nebo krajní nouze. Zde je nutno se zmínit o zkreslení údajů statistik, které vede Policie ČR kdy je hlášeno zpravidla použití zbraně, které má za následek zranění či usmrcení osoby. Varovný výstřel, nebo hrozba použití zbraně často hlášeno není z důvodu obav držitelů zbraní z dalšího postupu Policie v dané věci.²³
- m) Umožnit Policii ČR vstup do obydlí za účelem kontroly zabezpečení zbraně kategorie A. (Vstup do obydlí ze strany Policie ČR je umožněn pouze v rozsahu potřebném pro vykonání kontroly.)

Držitel Zbrojního průkazu nesmí:

- a) Převést vlastnictví zbraně, střeliva a doplňků na osobu, která není k tomu oprávněna, nebo ji takové osobě přenechat. Tímto se rozumí umožnit osobě se zbraní fakticky nakládat.
- b) Nosit zbraň nebo s ní na veřejnosti manipulovat pokud je pod vlivem léků, alkoholu nebo jiných návykových látek, nebo je ovlivněn nemocí.
- c) Nosit zbraň, na kterou nebyl vydán průkaz zbraně.
- d) Nepoužívat zbraň, která není označena zkušební značkou nebo střelivo, které neodpovídá dovolenému výrobnímu provedení.²⁴

Toto ustanovení ukládá i další povinnosti a omezení držitelům některých skupin zbrojních průkazů, či některých zbraní.

²² TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 70-75.

²³ Vlastní zdroj

²⁴ TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009, s. 70-75

3 Problematická ustanovení z pohledu státní správy

3.1 Policie ČR

Z rozhovorů s úředníky Oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál v Karlových Varech (dále též jen služba pro zbraně) vyplynulo, že pracovníci státní správy mají na současný zákon o zbraních velmi kladný názor a považují jej za poměrně zdařilý, s tím že rozsáhlé úpravy nejsou třeba. Je však několik bodů, které vidí jako potenciálně rizikové.

V první řadě jsou pracovníci služby pro zbraně znepokojeni rostoucím počtem zbraní registrovaných na území České republiky. Toto potvrzují i statistiky. Zatímco počty držitelů zbrojních průkazů zůstávají konstantní, nebo se mírně snižují (výjimkou je rok 2015 viz níže) počet registrovaných střelných zbraní neustále roste. Z cca 620 tisíc v roce 2005 na cca 800 tisíc v roce 2015. podrobněji viz tabulka a graf v příloze 1. Podle názoru pracovníků služby pro zbraně by se tento růst měl snížit či zastavit například zavedením omezení počtu zbraní pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu. Takové omezení by se týkalo především držitelů zbrojních průkazů skupiny B, C a E tedy sportovců, myslivců a těch, kteří si zbraň pořizují pro osobní ochranu²⁵. Názor, že osoba, která má zbraň pro osobní ochranu nepotřebuje padesát kusů různých zbraní, lze považovat za rozumný. Praktické provedení takového opatření by však narazilo na problém, co se současným stavem. Lze dovodit, že současní majitelé většího počtu zbraní by měli možnost zbraně nad rámec omezení prodat, předat do úschovy, nebo si rozšířit skupiny zbrojního průkazu.

Aktuálním, či spíše možným budoucím problémem je současný velký nárůst žádostí o zbrojní průkaz. Pracovníci služby pro zbraně odhadují, že oproti roku 2014 může být až čtyřikrát více uchazečů o vydání nového zbrojního průkazu. (pozn. autora: Podle statistických údajů je počet osob přihlášených ke zkoušce odborné způsobilosti nejvyšší od r. 2008, avšak nepřesahuje dvojnásobek z roku 2014 (viz příloha 1.) Varují před tím, že současná "vlna" žádostí o zbrojní průkaz bude mít v dlouhodobém časovém horizontu negativní dopad z důvodu možných ztrát zbraní a jejich zneužití osobami, které nejsou držiteli zbrojních průkazů. Z rozhovoru s paní Benešovou referentkou služby pro zbraně: "Teď se budou noví majitelé zbrojních průkazů chovat zodpovědně, ale za rok nebo dva budou nabitě zbraně ukládat do skříní či zásuvek a bude narůstat

²⁵ Rozhovor s vedoucí odd. služby pro zbraně a bezpečnostní materiál nrap. Danou Marešovou, ze dne 19.2.2015.

počet jejich ztrát a zneužití ze strany např. rodinných příslušníků"²⁶ Jako možné protiopatření navrhuje pí. Benešová rozšířit možnost kontroly zabezpečení zbraní ze strany policie i na zbraně kategorie B. Podle ust. § 58 odst. 8 zákona o zbraních je příslušný útvar policie u držitelů zbraní kategorie A oprávněn za účelem kontroly jejich zabezpečení vstupovat do obydlí. Jako další možné opatření navrhuje zvýšit sankce za ztrátu zbraně a tím přimět majitele k jejich důkladnějšímu zabezpečení. Příčinu současného zvýšeného zájmu o vlastnictví zbrojního průkazu a zbraní vidí v současné nestabilní situaci v Evropě a na blízkém a středním východě, či spíše v obavách občanů z této situace a jejích důsledků. Současně dodává, že zatímco dříve u zkoušek odborné způsobilosti spíše uchazeči neprošli z důvodu nesplnění vědomostního testu, současní uchazeči spíše nedovedou prokázat bezpečnou manipulaci se zbraní. To je dáno tím, že již není povinná vojenská služba, ani není povinný žádný kurz, který by uchazeče potřebným dovednostem naučil. V otázce zavedení povinného kurzu zacházení se zbraní obdobného autoškole se názory pracovníků služby pro zbraně rozcházejí, a uvádějí, že zavedení takového kurzu by přineslo jak kladné, tak záporné aspekty.

Jako problematické ustanovení se pracovníkům služby pro zbraně jeví § 3, tedy rozdělení zbraní do příslušných kategorií.²⁷ Zejména kategorie B, kterou označují za příliš širokou. Z rozhovoru s paní Marešovou, vedoucí odd. služby pro zbraně v Karlových Varech: "Pistole nebo revolver by neměla být ve stejné kategorii jako samopal vzor 58 (myšleno samonabíjecí, civilní verze), který má zcela jinou ráži, účinnost, počet nábojů a v neposlední řadě vzhled." Paní Marešová by navrhovala buď změnit skupiny zbraní, nebo zbraně "vojenského vzhledu" či zbraně od určité ráže, nebo účinnosti střeliva zařadit mezi zbraně kategorie A. Jako námitku proti tomuto řešení lze uvést, že samonabíjecí kulovnice (jako např. zmíněný samopal vz.58 v civilním provedení) splňují podmínky některých sportovních disciplín a jsou mimo sběratelství používány ke sportovní střelbě. Ohledně omezení ráže, či účinnosti lze namítnout, že střelivo některých loveckých zbraní je účinnější (proti měkkým cílům) než standardní vojenské.

U uchazečů o zbrojní průkaz by pracovníci služby pro zbraně z důvodu zvýšení bezpečnosti rovněž uvítali některé změny a to zejména úpravu ust. § 22 tedy podmínky

²⁶ Rozhovor s referentkou oddělení Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Karlovy Vary, paní Benešovou ze dne 19.2.2016.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 644.

bezúhonnosti.²⁸ Navrhují, především u pachatelů násilné trestné činnosti zdvojnásobit lhůty, během kterých není osoba považována za bezúhonnou. U recidivistů zcela znemožnit získání zbrojního průkazu. Takové úpravy lze považovat za rozumné, avšak přílišná omezení v dané oblasti vedou ke zvýšení počtu zbraní držených nelegálně.

Ustanovení § 20 zákona o zbraních²⁹ (zdravotní způsobilost) se rovněž z pohledu služby pro zbraně jeví jako podhodnocené. Poukazují zejména na starší myslivce, kteří zacházejí se zbraněmi v nepřehledných místech a často v blízkosti většího počtu dalších osob. Jejich případný zhoršený zdravotní stav zvyšuje riziko nehody.³⁰ Dále poukazují na fakt, že lékaři (ať již praktičtí lékaři nebo specialisté) nemají přehled o tom, zda je osoba držitelem zbrojního průkazu a proto je pro ně obtížné, ne-li nemožné plnit povinnost oznamovat změny ve zdravotním stavu podle §20 odst. 4 zákona o zbraních. Policisté navrhují zkrácení platnosti zdravotního posudku od určitého věku obdobně jako je tomu u řidičského oprávnění. Na dotazy ohledně zavedení povinných psychotestů pro žadatele o zbrojní průkaz jako součásti zdravotní prohlídky odpovídají pracovníci služby pro zbraně, že nejsou pro jejich zavedení. Jsou toho názoru, že takové testy nejsou příliš objektivní a stav člověka se může po psychologické stránce změnit velmi rychle.

Jako další problematické ustanovení označují pracovníci služby pro zbraně § 12 odst. 1 zákona o zbraních: "Zbraň kategorie B lze nabývat do vlastnictví a držet nebo nosit jen na základě povolení..." "Toto ustanovení považují v podstatě za zbytečné, protože držitel zbrojního průkazu má na vydání povolení nárok. Do odůvodnění žádosti o povolení žadatel pouze opíše ze zákona některý z důvodů např. "pro sportovní účely" a v podstatě neexistuje důvod povolení neudělit. V podstatě se jedná pouze o administrativní průtah a zátěž občanů. Zakoupenou zbraň je stejně jako u zbraní kategorie C (u kterých se povolení nevyžaduje) nutné předložit ke kontrole pro vydání průkazu zbraně. Toto považují spíše za okrajový problém.

²⁸ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 647.

²⁹ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 649.

³⁰ Rozhovor s referentkou oddělení Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Karlovy Vary, paní Benešovou ze dne 19.2.2016.

3.2 Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva

Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva (dále jen ČÚZZS), dříve též Státní zkušebna zbraní je institucí spíše technického zaměření. Zabývá se zkoušením, ověřováním a homologací zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů. Dále se odborníci z tohoto úřadu spolupodílí na vytváření legislativních norem v oblasti zbraní a střeliva. Která ustanovení považují pracovníci ČÚZZS bylo zjišťováno rozhovorem s ing. Janem Palounkem. Ten se v úřadu, mimo jiné, zabývá klasifikací zbraní (a jejich částí a doplňků) a ve sporných případech rozhoduje o jejich zařazení do příslušné kategorie. Stejně jako pracovníci služby pro zbraně hodnotí ing. Palounek současný zákon o zbraních celkově kladně, hovoří oněm jako o "rozumném". Je přesvědčen, že současný liberální (ve srovnání s většinou evropských zemí) přístup je tou správnou cestou jak zabránit šíření zbraní nelegálními způsoby. Za nedostatečný však považuje výklad zákona, zejména ustanovení zaváděných v novelách. Navrhuje vytvoření odborného technicko-právního výkladu, který by byl závazný. K ustanovením řešícím zbrojní průkaz se pan Palounek nechtěl vyjadřovat s tím, že není v této problematice odborníkem.

Za problematickou, či spíše zastaralou, považuje ing. Palounek výkladovou přílohu k zákonu o zbraních, která podle jeho názoru neodpovídá současným možnostem techniky.

Z konkrétních ustanovení v oblasti kategorií zbraní by pan Palounek navrhoval několik dílčích změn. Uvádí, že kategorizace zbraní se musí řídit předpisy Evropské unie, zejména směrnicí rady 91/477/EHS v platném znění, což v mnoha případech omezuje úpravu zákona v této problematice. Přesto by uvítal několik změn:

V kategorii A (§ 4 zákona o zbraních³¹) by neměly být zařazeny samočinné expanzní přístroje. Takové přístroje pokud jde o dovolené výrobní provedení zbraněmi kategorie A nejsou, avšak podle pana Palounka by změna tohoto ustanovení předešla mnoha nejasnostem. Přesné znění § 4 písmene a) bodu 2. zákona o zbraních by mělo znít: "samočinné, s výjimkou expanzních přístrojů dovoleného výrobního provedení" Dále střelná nástrahová zařízení, především akustická, by měla být zařazena mezi expanzní přístroje. Také v zakázaných doplňcích zbraní jsou podle pana Palounka některé zásadní nesrovnalosti např. zaměřovače na principu noktovizorů patří mezi

³¹ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 644.

zbraně kategorie A, avšak zaměřovače na principu teplocitlivých kamer nikoli. Také není vyřešena otázka přídatných zařízení k puškohledům, které bez ohledu na princip na kterém pracují, nejsou zakázány. Na noktovizory stejně jako na tlumiče hluku výstřelu v současné době dostávají plošně výjimky myslivci (z důvodu odstřelu černé zvěře), což ing. Palounek považuje za špatné řešení. Navrhuje tepelné kamery zařadit do stejné kategorie jako noktovizory a všechny tyto doplňky zbraní buď zcela zakázat, nebo zcela povolit a uživatele registrovat. Osobní názor pana Palounka se kloní spíše k registraci, než k úplnému zákazu, který často vede k nelegálnímu obchodu či obcházení zákona.

V Kategorii B (§ 5 zákona o zbraních)³² by pan Palounek uvítal přesun signálních zbraní do kategorie C s tím, že jejich nebezpečnost je řádově nižší než u jiných zbraní v této kategorii. Kategorii C (§ 6 zákona o zbraních)²⁷ považuje za přiměřenou, její změny nejsou nutné.

V kategorii D (§ 6 zákona o zbraních)³³ by pan Palounek rovněž navrhoval dílčí změny a to především sjednotit přípustnou energii střely na jednotné hranici. V současnosti je hranice dvojitá a to u palných zbraní "flobertek" 7,5 J a u plynových zbraní (vzduchovky, větrovky apod.) 16 J. Hranici 16 J považuje za optimální. Tyto ustanovení by sjednotil do jednoho bodu, který by zněl "palné a plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely ne ústí hlavně nepřesahuje 16 J. Omezení na náboje typu flobert považuje za nepodstatné, z důvodu nejednoznačné definice takového náboje. Do kategorie D by rovněž zařadil střelivo do historických zbraní, které by však muselo být přesně definováno a označeno.

V souvislosti s kategorií zbraní D se často řeší problém, do jaké kategorie zařadit mechanické zbraně jako jsou luky nebo kuše. Zde pan Palounek uvádí, že přiřazení určitého druhu nebo typu zbraně do určité skupiny není závislé ani tak na její účinnosti, či nebezpečnosti, ale spíše na její společenské škodlivosti a z toho důvodu jsou sportovní pomůcky či hračky jako jsou právě luky, kuše nebo paintballové zbraně zařazeny do kategorie D. Řazením určitého druhu zbraně do kategorie podle společenské škodlivosti vysvětluje i širší kategorii B na kterou upozornili pracovníci služby, pro zbraně.

³² ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 644.

³³ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 644.

Dále pan Palounek uvedl, že v zákoně, či prováděcích vyhláškách není odlišeno, co je střelivo a co munice. Toto pak vede k řadě problémů na úseku např. znehodnocování či ničení střeliva/munice vzhledem k tomu že oprávnění k ničení munice má v ČR pouze Policie. Další problémy se vyskytují při obchodování se střelivem. Stanovení jasné hranice co je střelivo a co munice je jednou z priorit pro následující novely zákona a mělo by se objevit v zákoně, který bude účinný od 1. 7. 2017.

V souvislosti se zavedením centrálního registru zbraní pan Palounek uvádí, že jeho zavedení vítá, avšak registrace střeliva do ručních zbraní mu přijde jako neefektivní. Toto má 2 hlavní důvody, a to že na území ČR mohou být i miliony kusů neregistrovaného střeliva, dále není žádné omezení, kolik střeliva může držitel zbrojního průkazu vlastnit. Rovněž každý má jinou spotřebu střeliva. Dále uvádí, že původní návrh byl, aby systém CERZ registroval pouze munici, tedy nikoli střelivo do ručních zbraní, avšak v průběhu legislativních procesů došlo v tomto ke změně.

3.3 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra, konkrétně sekce vnitřní bezpečnosti, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, oddělení obecní policie, zbraní a dopravního inženýrství (dále jen ministerstvo vnitra) je jedním z vrcholných orgánů státní správy v dané problematice. Náhled pracovníků ministerstva vnitra byl zjišťován rozhovorem s Ing. Mgr. Janem Bartoškem. Ten v celku hodnotí zákon kladně. Zákon je podle p. Bartoška na dobré úrovni. Uvádí však, že zákon o zbraních je již poměrně zastaralý a nenavazuje na další právní normy, zejména pak na správní řád. V zákoně je několik nejasností a "děravých míst". Dále uvádí, že základním rozdílem mezi zákonem o zbraních v České republice a některými dalšími evropskými státy je ten, že v ČR je spíše regulováno kdo může zbraň vlastnit, než jakou nebo kolik zbraní může vlastnit. Držitel zbrojního průkazu má přístup k neomezenému počtu zbraní v poměrně velké šíři. Toto je však vyváženo tím, že je přísně nastaven systém toho, kdo může zbraně držet. V jiných zemích EU je model často nastaven opačně, získání konkrétního druhu, typu, modelu zbraně je podmíněno účelem povolení, které osoba vlastní, nebo členstvím v některé, sportovní nebo lovecké, organizaci.³⁴

³⁴ Rozhovor s pracovníkem Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ing. Mgr. Janem Bartoškem ze dne 10.3.2016.

Ohledně podmínek pro získání zbrojního průkazu se p. Bartošek vyjadřoval jako o postačujících, uvedl, že podmínky v současné podobě jsou nastaveny rozumně. Na dotaz ohledně absolvování povinného psychotestu uchazečem o zbrojní průkaz uvedl, že toto je "jednou za čas" navrhováno některými zákonodárci avšak zatím se o nich neuvažuje. Povinný test by byl podle p. Bartoška nadbytečný, avšak navrhl, že by psychologické vyšetření mohl absolvovat držitel zbrojního průkazu na návrh policie v případě pochybností o jeho stavu. V případě povinných psychotestů je rovněž nutno vzít v potaz jejich objektivitu. Podmínku bezúhonnosti považuje p. Bartošek za dostatečnou, podmínku spolehlivosti (§23 zákona o zbraních) za poněkud přísnou, uvádí příklad: "Držitel zbrojního průkazu kategorie D, si v polovině platnosti zbrojního průkazu nezabezpečí posudek o zdravotní způsobilosti, tím se dopustí dvou přestupků na úseku zbraní a již není spolehlivý a je mu podle § 27odst. 1 písm. b) zákona o zbraních odňat zbrojní průkaz." (pozn. autora: taková osoba by se skutečně dopustila jedním jednáním dvou přestupků a to přestupku podle §76a odst. 2 písm. a) a písm. c) zákona o zbraních.). Vzhledem k tomu, že skupina zbrojního průkazu D je "pro výkon povolání" může být opomenutí lékařské prohlídky pro daného člověka likvidační.

Ustanovení týkající se zdravotní způsobilosti jsou podle p. Bartoška v současnosti v pořádku a k této problematice uvádí, že připravovaná novela zákona tato ustanovení (§ 20, § 20a zákona o zbraních) mění a rozšiřuje pravomoci lékařů a Policie ČR. Dále uvádí, že znění příslušné vyhlášky je v pořádku, případné její nedodržování je záležitostí lékařů a české lékařské komory. Zároveň by byl pro zavedení periodických zdravotních prohlídek, které by nebyly závislé na platnosti zbrojního průkazu.

Pan Bartošek uvádí, že mnoho změn v zákoně o zbraních, které navrhují další zúčastněné subjekty, by bylo možné provést pouze, pokud by se opustila stávající praxe, že zbrojní průkaz je i oprávnění k držení zbraní. Pokud by byl nastaven systém podobný řidičskému průkazu, tedy že průkaz je pouze osvědčením o daném oprávnění, bylo by možné pružněji reagovat na určité situace. Např. by mohlo být pouze pozastaveno oprávnění k držení zbraně ze zdravotních důvodů, či z důvodu zahájení trestního stíhání.

V otázce zavedení povinného kurzu pro uchazeče o zbrojní průkaz je p. Bartošek spíše skeptický a uvádí, že zavedení takového kurzu by žádalo dalekosáhlé legislativní změny a dále nárůst administrativy s tímto spojené. Dále by bylo nutné pečlivě zvážit obsah takového kurzu, počet hodin, používané zbraně apod. Současný model je podle

p. Bartoška v pořádku, kurzy bezpečné manipulace se zbraní jsou pořádány většinou držiteli zbrojních licencí a je na uchazeči, aby si vybral, zda je absolvuje, či nikoli. Podle p. Bartoška poměr mezi počtem přihlášených ke zkouškám odborné způsobilosti a počtem nově vydaných zbrojních průkazů ukazuje, že současný systém funguje spolehlivě. (pozn. autora: dle statistik Policie ČR je tento poměr okolo 50% viz. příloha 1.) Zavedení povinného kurzu je tedy možné, avšak spíše v dlouhodobém horizontu a případně omezené pro určité skupiny zbrojního průkazu.³⁵

Ohledně názorů a připomínek některých subjektů: Ve věci "zbytečnosti" povolení podle ustanovení § 12 zákona o zbraních.³⁶ Toto povolení je v zákoně o zbraních z několika důvodů, jednak je požadavek na takové povolení uveden v evropských právních předpisech (Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní, v platném znění) dalším důvodem je kontrola podmínek spolehlivosti a bezúhonnosti držitele zbrojního průkazu při vydávání tohoto povolení, a dále pak toto povolení nahrazuje "čekací dobu", kterou mají některé státy zavedenou před prodejem zbraně. Tento systém je podle p. Bartoška účinnější a příznivější i pro občany i pro prodejce zbraní.

Ve věci omezení počtu zbraní pro držitele zbrojního průkazu. S tímto pan Bartošek nesouhlasí. Argumentuje tím, že pro různé situace se hodí různé zbraně. Pokud je osoba držitelem zbrojního průkazu neměla by být v tomto ohledu omezována. Takové omezení by bylo proti duchu zákona i proti demokratickým hodnotám, tak jak je v současnosti chápeme. Dodává však, že takové omezení může v budoucnosti přinést Evropská unie.

Ohledně "zbytečnosti" zbrojního průkazu skupiny A (viz kapitola 4). Zbrojní průkaz skupiny A má význam např. pro historické spolky, které používají zbraně kategorie A upravené pro střelbu akustickými náboji. Tyto zbraně používají např. při rekonstrukcích historických bitev. Takové zbraně jsou rovněž používány pro hereckou a divadelní činnost. Jejich majitelé musí mít zbrojní průkaz kategorie A, protože na jinou skupinu zbrojního průkazu nelze získat výjimku pro držení zbraně kategorie A. Zbraně upravené pro použití pouze akustických střel musí být zařazeny v kategorii A

³⁵ Rozhovor s pracovníkem Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ing. Mgr. Janem Bartoškem ze dne 10.3.2016.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 651.

vzhledem k předpisům EU a rovněž proto, že střelivo do těchto zbraní lze podle mezinárodních dohod (dohoda C.I.P.³⁷) ověřit jen jako zbraň kategorie A.

K přesunu dosud zakázaných doplňků zbraně do jiné kategorie p. Bartošek souhlasí se stanoviskem Ing. Palounka (viz výše), že by se měly přesunout do kategorie B, nebo by měly být ve stejné kategorii jako zbraň, ke které jsou určeny. Uvádí, že k tomuto zatím směřuje legislativní vývoj. Dodává, že zde je jeden ze sporných bodů zákona. Jedná se o doplňky zbraní kategorie D, zejména airsoftových zbraní, kdy jsou v prodeji různé laserové zaměřovače, nebo tlumiče hluku výstřelu. Podle přesné litery zákona by měly být zařazeny jako zbraně kategorie A avšak jejich nebezpečnost je téměř nulová. Zaměřovače nejsou uzpůsobeny k použití s klasickými zbraněmi. Tlumení hluku výstřelu u airsoftové zbraně je minimální stejně jako hluk, který taková zbraň vydává.

Rovněž se shodne s dalšími dotazovanými osobami, že mechanické zbraně by i nadále měly zůstat v kategorii D. Mimo jiné i pro svou snadnou výrobu. Problém vidí spíše v zařazení tzv. "neletálních" (nesmrtících), či "méně letálních" zbraní, které mají tolik technických řešení a tolik variací, že je lze jen obtížně regulovat. Pokud jsou takové zbraně uváděny jako nesmrtící, jde často o spornou definici neboť na základě zákonů balistiky či fyziky jsou buď účinné pouze na velmi krátkou vzdálenost, nebo naopak na krátké vzdálenosti mohou způsobit těžká zranění, či smrt. Uvádí, že tyto zbraně výrobci vyvážejí zejména do zemí, kde jsou velmi přísná omezení ohledně držení klasických střelných zbraní.³⁸

V otázce kategorií zbraní Ing. Mgr. Bartošek vidí i další nepřesnosti. Např. některé druhy zbraní podle současné definice spadají do kategorie B i C, jedná se zejména o samonabíjecí brokovnice s délkou hlavně nad 600 mm. Takové zbraně lze zařadit do obou uvedených kategorií a v praxi jsou registrovány u různých krajů různě. Ze zákona sice vyplývá, že v pochybnostech rozhoduje úřad pro zkoušení zbraní, avšak v praxi často rozhodují policisté sužby pro zbraně.

Ohledně problémů s během informačního systému CERZ (viz kapitola 4) uvádí, že systém je v "ostrém" provozu o něco déle než rok a je tedy stále ve fázi vývoje,

³⁷ ČUZZS: C.I.P. - všeobecné informace. *Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva* [online]. Praha: ČUZZS, 2015 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <<http://www.cuzzs.cz/cs/vseobecne-informace/>>.

³⁸ Rozhovor s pracovníkem Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ing. Mgr. Janem Bartoškem ze dne 10.3.2016.

zejména co se týká uživatelského rozhraní. Jsou v plánu další rozšíření tohoto systému např. napojení na ekonomické systémy, čímž by prodejcům zbraní ubyla dvojnásobná administrativa s evidencí zbraní a střeliva. Uvažuje se i o provázání s dalšími systémy. Zároveň uvádí, že systém přinesl i některá zlepšení např. v oblasti přepravy zbraní, již není nutné hlásit přepravu dny dopředu, stačí zadat do systému hodinu před započatím přepravy.

K obsahu vědomostního testu (viz kapitola 4) pan Bartošek uvedl, že pracovníci ministerstva vnitra se průběžně snaží tyto testy aktualizovat a nevhodné otázky nahrazovat. Testy se tedy postupně zkvalitňují.

Ke stížnostem na různé podmínky při praktické části zkoušky uvádí, že pracovníci ministerstva o tomto problému vědí, avšak zasáhnout může pouze v případě stížností na určitého komisaře. Kontrola Policie ČR uvádí do protokolu případná pochybení komisaře, nebo podávají podněty přímo účastníci zkoušek. Dále je věcí ministerstva nedovolené chování komisaře prokázat a případně mu uložit sankci či odebrat průkaz komisaře, zde jde o jednotky případů za rok. Ohledně zavedení jednotné metodiky zkoušky je p. Bartošek skeptický, řešení vidí spíše v důsledné kontrole komisařů ze strany Policie ČR. Dále se pozastavuje nad tím, že kontrolu provádí policie ČR a ne přímo pracovníci ministerstva vnitra, do jehož gesce spadají zkušební komisaři.³⁹

Na dotaz, která ustanovení by změnil, uvádí, že by uvítal změny především ve skupinách zbrojních průkazů. Navrhoval by např. rozdělit skupinu zbrojního průkazu D obdobně, jako tomu bylo v předešlé právní úpravě. V současné době je např. zaměstnanec České zbrojovky, který pouze "balí zbraň do krabice" ve stejné kategorii jako městský policista, který nosí zbraň veřejně a při výkonu jeho povolání se může dostat do situace, kdy zbraň bude nucen použít. Tento rozpor by bylo možno vyřešit přidáním další skupiny zbrojního průkazu obdobně jako u předešlého zákona (k výkonu zaměstnání v místech, kam nemá veřejnost volný přístup). Dále by navrhoval vytvořit skupinu zbrojního průkazu podobnou současné zbrojní licenci J, „k zabezpečování úkolů podle zvláštního právního předpisu“ (§ 31 zákona o zbraních)⁴⁰ Tato skupina

³⁹ Rozhovor s pracovníkem Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ing. Mgr. Janem Bartoškem ze dne 10.3.2016.

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 650.

zbrojního průkazu by byla určena např. veterinářům, zaměstnancům zoologických zahrad apod., kteří používají výkonné narkotizační či jiné zbraně při své činnosti.

Jako poslední p. Bartošek upozorňuje na problém v zákoně. Pokud he jedna z hlavních částí zbraně, závěr, složena z několika součástí není stanoveno, která tato součást je považována za hlavní částí zbraně, a tedy je označena výrobním číslem a zkušební značkou. Toto vede k tomu, že některé závěry nejsou označeny vůbec, což je v přímém rozporu se zákonem. Rozhodující slovo by v těchto případech měl mít český úřad pro zkoušení zbraní.⁴¹

⁴¹ Rozhovor s pracovníkem Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ing. Mgr. Janem Bartoškem ze dne 10.3.2016.

4 Soukromé subjekty

4.1 Prodejci zbraní

Prodejci zbraní, kteří stojí na pomyslné "druhé straně barikády" než státní správa samozřejmě mají na zákon o zbraních jiný názor a za problematiku považují jiná ustanovení zákona o zbraních. V některých věcech se však jejich názory na danou problematiku shodují se státní správou. Zákon jako celek považují za kvalitní, a v porovnání s dalšími evropskými zeměmi liberální. Rovněž by však uvítali některé dílčí změny. Překvapivě nekritizují systém licencí ani části zákona týkající se obchodu se zbraněmi. Tyto části zákona považují za v podstatě bezchybné a kontrolu a registraci zbraní považují za účelnou a prospěšnou. Spíše se pozastavují nad některými jinými nedostatky zejména v oblasti zbrojních průkazů a dále na často vážnou spolupráci s Policií ČR⁴². Z konkrétních změn by navrhovali následující:

Skupinu zbrojního průkazu A (pro sběratelské účely) navrhují zrušit a měla by být pohlcena ostatními skupinami. Toto zdůvodňují tím, že pokud někdo sbírá nefunkční zbraně, nepotřebuje zbrojní průkaz a naopak pokud vlastní některou z ostatních skupin zbrojního průkazu nemělo by mu být bráněno v pořizování zbraní v libovolném množství, pokud splní podmínky jejich zabezpečení dané zákonem.

Dalším bodem je skutečnost, že držitelé zbrojního průkazu skupiny C (k loveckým účelům) nejsou oprávněni nabývat do vlastnictví krátké zbraně. Důvodem je ustanovení §28 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních⁴³, které jim umožňuje držet pouze lovecké zbraně. Taková zbraň se však nehodí např. na dostřelení postřelené zvěře. Z toho důvodu navrhují prodejci toto ustanovení příslušným způsobem změnit.⁴⁴

Prodejci nesouhlasí s názorem, že by se měl omezit počet zbraní pro jednotlivé skupiny zbrojních průkazů. Argumentují tím, že pro každou situaci a účel použití se hodí jiná zbraň, a dále tím, že omezení počtu by vedlo k získávání nelegálních zbraní.

U podmínek pro získání zbrojního průkazu se ve většině případů shodují s pracovníky služby pro zbraně. Souhlasí s potřebou podmínek bezúhonnosti a spolehlivosti a rovněž by byli pro zpřísnění u osob, které spáchaly násilný trestný čin. Zde však poukazují na to, že je lépe o zbraní vědět, tedy ji registrovat, než ji zcela

⁴²Rozhovor s odborným garantem spol. Renaissance s.r.o. Bc. Radkem Jirkovským, ze dne 29.2.2016.

⁴³ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 650.

⁴⁴Rozhovor z prodejcem zbraní Praha, ze dne 1.3.2016.

zakázat a podporovat černý trh. Také ve zpřísnění podmínek zdravotní způsobilosti, či spíše jejich důkladné provádění vidí možnou příznivou změnu. Častější zdravotní prohlídky u starších držitelů zbrojního průkazu nevidí jako problém. Shodují se rovněž v tom, že zavedení povinných psychotestů pro uchazeče o zbrojní průkaz by bylo kontraproduktivní, avšak navrhují, aby Policie ČR měla možnost takové testy v případě potřeby si u osoby vyžádat.

Prodejci by souhlasili ze zavedením povinného kurzu pro uchazeče o zbrojní průkaz. S tím se pojí několik připomínek, které mají přímo k současnému systému získávání zbrojního průkazu. Uvedli, že každý zkušební komisař hodnotí jiná kritéria, zejména v části zkoušky, kdy žadatel osvědčuje znalost bezpečné manipulace se zbraní.⁴⁵ Z rozhovoru s panem Jirkovským: "každý komisař si vykládá zásady bezpečné manipulace se zbraní jinak, typickým příkladem je rozborka zbraně CZ-75, která se používá u zkoušky nejčastěji. Pokud je potřeba při rozborce použít jako nástroj zásobník a žadatel toto učiní (vytlačí jím záchyť závěru), je to u některých komisařů v pořádku, jiní komisaři to hodnotí jako chybu a zkoušku ukončí."⁴⁶ Takových příkladů bych mohl uvést více. Stručně řečeno u některých komisařů žadatelé neprojdou u zkoušky kvůli vyloženým drobnostem." Pan Jirkovský tedy navrhuje vytvoření jednotné metodiky zkoušek, která by byla pro komisaře závazná. Rovněž uvádí, že kontrola ze strany Policie ČR, která je přítomná u každých zkoušek odborné způsobilosti, by měla dohlížet také na to, aby zkušební komisař po uchazečích vyžadoval pouze znalosti a schopnosti uvedené ve vyhlášce a v případně vytvořené metodice.⁴⁷

K tomuto tématu dodává, že současná podoba vědomostního testu ze znalosti zákona o zbraních a jeho prováděcích předpisů by měla být přepracována a větší důraz by měl být kladen na použití zbraně a právní stránku věci. Uvádí, že některé otázky v testu jako například: "jak silné musí být mříže výlohy obchodu se zbraněmi a jak mají být daleko od sebe" jsou pro uchazeče o zbrojní průkaz zcela irelevantní. (Pan Jirkovský zde naráží na testovou otázku č. 352)

Zavedení nějaké další podmínky pro získání zbrojního průkazu považují prodejci, ve shodě s ostatními dotazovanými subjekty za zbytečné.

⁴⁵ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 115/2014 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014 částka 48, s. 1139.

⁴⁶ Poznámka autora: Popsané jednání je zcela ve shodě s návodem k použití dané zbraně.

⁴⁷ Rozhovor s odborným garantem spol. Renesance s.r.o. Bc. Radkem Jirkovským, ze dne 29.2.2016.

Ohledně novel zavedených v roce 2014 prodejce zbraní nejvíce zatěžuje provoz informačního systému CERZ, tedy spíše povinnost zadávat do systému i střelivo do ručních zbraní. Argumentují počtem neregistrovaného střeliva na území ČR a rovněž různou spotřebou střeliva u různých držitelů zbrojních průkazů. Navrhují omezit povinnost registrace prodeje střeliva od určitého počtu kusů.⁴⁸ Dále poukazují na špatné uživatelské prostředí systému CERZ a označují jej jako "nedodělané".

4.2 Správci střelnic

Z rozhovorů se správci střelnic bylo zjištěno, že s částí zákona upravujících právě jejich provoz tedy hlavou VIII zákona o zbraních jsou vcelku spokojeni, to je dáno mimo jiné tím, že provoz střelnice je upraven provozním řádem. Zákon globálně hodnotí podobně jako ostatní zúčastněné subjekty veskrze kladně. Na některá ustanovení, však mají obdobné názory jako ostatní dotazovaní.

V první řadě nesouhlasí s registrací střeliva v systému CERZ, vzhledem k tomu, že na střelnici se prodává střelivo většinou ve velmi malých objemech okolo 100 ks na osobu a toto je zde také spotřebováno, tvoří administrativa s tímto spojená významnou zátěž pro správce střelnice. Správci střelnice zejména poukazují na to, že střelivo je evidováno třemi způsoby, zaprvé v knize evidence střeliva, zadruhé v systému CERZ a zatřetí v účetnictví. Obdobně jako prodejci zbraní by souhlasili s evidencí střeliva od určitého počtu kusů či určité ráže.

V systému CERZ by rovněž uvítali, několik změn v uživatelském prostředí např. možnost automatického vyplnění jména a příjmení osoby podle čísla zbrojního průkazu. V současné době je nutno vyplnit jméno, případně jména a příjmení a rovněž číslo zbrojního průkazu, to vede k problémům zejména u cizinců s více než jedním jménem nebo se speciálními znaky. Dále navrhuje možnost editace tabulky používaného střeliva, která by rovněž zefektivnila práci v systému.⁴⁹

Dalším, pro střelnice ožehavým, bodem je problematika nejasného rozdělení střeliva a munice, (viz kapitola 3.2.) V souvislosti se střelivem navrhuje, aby bylo jasně označeno účinné vojenské střelivo, např. ražbou na nábojnici, vzhledem k tomu, že

⁴⁸ Rozhovor z prodejcem zbraní Praha, ze dne 1.3.2016.

⁴⁹ Rozhovor se správcem střelnice, Praha ze dne 23.2.2016.

pokud je takové střelivo užito na střelnici poškozuje její vybavení a často není pro danou střelnici schváleno, byť je stejné ráže jako střelivo civilní.⁵⁰

Ohledně podmínek pro získání zbrojního průkazu správci střelnic by souhlasili se zavedením povinného kurzu, pro uchazeče o zbrojní průkaz, s tím že tento by měl být zaměřen především na bezpečnou manipulaci se zbraní spíše než na střelbu a právní problematiku. Další podmínky pro získání zbrojního průkazu, např. pohovor, nebo psychotesty, by podle správců střelnic nebyly nutné, avšak uvítali by zvýšení dohledu ohledně zdravotní způsobilosti držitelů zbrojních průkazů.

Obdobně jako prodejci zbraní uvádějí zkušenost s nejednotným postupem a nejednotnými požadavky na uchazeče o zbrojní průkaz ze strany zkušebních komisařů a rovněž navrhují vytvoření jednotných pravidel, závazného postupu komisařů.

Další problém, o kterém se jeden ze správců střelnice zmínil, je pomalá komunikace mezi zúčastněnými subjekty. Uvedl extrémní příklad, kdy držitel zbrojního průkazu byl hospitalizován v psychiatrické léčebně, po jeho propuštění lékař podle zákona vyrozuměl o jeho stavu příslušný útvar policie, ten osobu vyzval, aby odevzdal zbrojní průkaz. Avšak než se tato výzva dostala k adresátovi, tento šel na střelnici, vypůjčil si zbraň a v prostorách určených ke střelbě spáchal sebevraždu. (Jeho vlastní zbraň odevzdal příbuzný již předtím na útvar policie.) Zamezení takových, ač extrémně vzácných, případů by bylo možné, kdyby např. lékař mohl tyto informace předat policii i prostřednictvím telefonu a tento útvar by vydal varování např. prostřednictvím systému CERZ.⁵¹

Jako poslední navrhují správci střelnice ustanovení, v němž by závažné porušení provozního řádu střelnice bylo označeno jako přešůpek podle zákona o zbraních. Zavedení takového ustanovení odůvodňují tím, že pokud osoba v prostorách střelnice porušuje provozní řád, ohrožuje sebe i další osoby a jedinou možností je takovou osobu vykázat. Pokud způsobí škodu na majetku střelnice a není ochotna tuto uhradit, je jedinou možností provozovatele střelnice občanskoprávní žaloba, která se však vzhledem k nákladům a délce řízení nevyplatí. Zavedení přešůpku na úseku zákona o zbraních by nežádoucí chování eliminovalo ze dvou důvodů, jednak tím že správní orgán může určit náhradu škody a zadruhé tím, že při více přešůpcích by nebyla dodržena podmínka spolehlivosti (§ 23 zákona o zbraních) a pachatel by byl odňat

⁵⁰ Rozhovor se správcem střelnice, Praha ze dne 23.2.2016.

⁵¹ Rozhovor se správcem střelnice II, Praha ze dne 23.2.2016.

zbrojní průkaz (§27 odst. 1 písm. a) zákona o zbraních.⁵² Hrozbu těchto sankcí vidí správce střelnice jako jednu z nejlepších možností jak takovým případům zabránit. Dodává, že se jedná o poměrně vzácné případy, u držitelů zbrojních průkazů většinou stačí na nedovolené jednání upozornit a toto je ihned napraveno.

4.3 Zkušební komisař

Zkušební komisaři jsou významným subjektem, který zcela podléhá znění zákona o zbraních a jeho prováděcích předpisů. Osoba komisaře je zároveň jedním z nejdůležitějších faktorů pro uchazeče o zbrojní průkaz. Jaká ustanovení zákona o zbraních vidí zkušební komisař jako problematická, bylo zjišťováno rozhovorem s por. Ing. Stanislavem Mesjarem, který je zároveň vedoucím Oddělení pro zbraně a bezpečnostní materiál v Chebu. Ze všech dotazovaných měl por. Mesjar k současnému stavu zákona nejméně výhrad. Zákon obdobně jako ostatní hodnotí jako kvalitní.

Ohledně podmínek získání zbrojního průkazu se vyjadřuje jako o dostačujících, avšak zavedení povinného kurzu pro uchazeče o zbrojní průkaz by uvítal. Dodává, že takový kurz by měl být rovnoměrně rozdělen na teoretickou a praktickou část. Zejména by se měl soustředit na bezpečnou manipulaci se zbraní. Současní uchazeči sice bezpečnostní zásady chápou, avšak nemají je zafixovány, a pod vlivem stresu (např. i u zkoušky odborné způsobilosti) na tyto zásady zapomínají a zkušební komisař je povinen takovou zkoušku ohodnotit "neprospěl". Další podmínky jako bezúhonnost a spolehlivost považuje por. Mesjar za přiměřené (s výhradou viz níže). V otázce zdravotní způsobilosti je rovněž toho názoru, že současný stav je vyhovující, případné zavedení povinných psychologických testů považuje za zbytečné. Na dotazy ohledně testů a praktické části zkoušky odborné způsobilosti uvádí, že jsou v pořádku a otázky pouze ověřují znalost zákona o zbraních jako celku a je tedy v pořádku, že některé směřují do oblastí, které držitel zbrojního průkazu v praxi znát nepotřebuje.

V otázce zavedení jednotné metodiky pro zkušební komisaře se por. Mesjar vyjádřil ve smyslu, že vytvoření takové metodiky by bylo náročné a poměrně zbytečné. Řešení excesů ze strany zkušebních komisařů vidí spíše v důsledné kontrole ze strany Policie ČR a Ministerstva vnitra, s tím, že takové případy jsou spíše ojedinělé.⁵³

⁵² ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 650.

⁵³ Rozhovor se zkušebním komisařem, vedoucím oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Cheb, por. Ing. Stanislavem Mesjarem, ze dne 21.3.2016.

V současném systému skupin zbrojního průkazu, nevidí por. Mesjar problém. Uvádí, že problémem je skutečnost, že držitelé jedné skupiny zbrojního průkazu mají přístup prakticky ke všem zbraním. Z rozhovoru: "Nechápu, proč by někdo měl mít na obranu opakovací kulovnici např. Sa-58." V současnosti nemá Policie ČR možnost držitelé zbrojního průkazu skupiny E takovou zbraň k tomuto účelu nepovolit, avšak takové zbraně nejsou pro obranu ani určené ani vhodné. Navrhuje, aby držitelé zbrojního průkazu skupiny E měli přístup např. pouze ke krátkým zbraním, nebo brokovnicím, které se pro obranné účely spíše hodí. Za zbytečné pak považuje případné omezení počtu zbraní pro jednotlivce.

Ohledně kategorií zbraní por. Mesjar uvádí, že tyto kategorie jsou nastaveny dobře. Pouze by souhlasil s tím, že některé v současnosti zakázané doplňky zbraní konkrétně zaměřovače a noktovizory by neměly být v kategorii A. Měly by být např. v kategorii C tedy podléhat ohlášení, aby Policie ČR měla přehled o jejich držitelích. Tlumiče hluku výstřelu by ponechal jako zakázané, vzhledem k jejich potenciální nebezpečnosti. Dále u tlumičů hluku nevidí praktické legální využití ani pro obranu ani pro sportovní střelbu. Problém omezení mechanických zbraní vidí spíše z technického hlediska, kdy v případě jejich omezení zákonem by musely být ověřeny obdobně jako palné zbraně Českým úřadem pro zkoušení zbraní, rovněž by se musely dělit podle výkonu atd. Vzhledem k nízké nebezpečnosti těchto zbraní považuje současný stav (zejména povinnost skrytého nošení a střelba jen na některých místech) optimální.

Povolení k nabytí zbraně kategorie B tak, jak je nastaveno v současnosti považuje za zbytečné a zastaralé. Povolení by podle jeho slov mělo být vedeno elektronicky, tak aby prodejce zbraní měl přehled o tom, zda dotyčný držitel zbrojního průkazu může nabývat do vlastnictví tyto zbraně a pouze do systému uvedl, kdy, kde a jakou zbraň si dotyčný koupil. Fyzická kontrola zbraně a vydání průkazu zbraně by proběhla jako doposud.⁵⁴

Problém vidí por. Mesjar v ustanovení § 23 odst. 1 písm. c)⁵⁵ tedy spolehlivosti osoby, kdy v případě přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi nebo obdobnými v dopravě, by se osoba měla stát nespolehlivou již při jednom přestupku. Argumentuje tím, že pokud osoba nerespektuje zákaz pití alkoholu,

⁵⁴ Rozhovor se zkušebním komisařem, vedoucím oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Cheb, por. Ing. Stanislavem Mesjarem, ze dne 21.3.2016.

⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 653.

případně užívání omamných látek při řízení motorového vozidla, je značné riziko, že jej nebude respektovat ani v souvislosti se zákonem o zbraních. Na toto upozorňuje zejména v souvislosti s užíváním drog.⁵⁶ Na toto lze namítnout, že přešupek na úseku ochrany před alkoholismem je i např. kouření na zákonem zakázaných místech. Tedy v případě zavedení takového opatření by držitel zbrojního průkazu o tento přišel v situaci, kdy by kouřil na zastávce MHD a za toto jednání dostal pokutu v blokovém řízení.⁵⁷ Bylo by tedy nutné přesně vymezit přešupky, u kterých by ztráta spolehlivosti nastala již po spáchání jednoho a nikoli dvou přešupků.

Na dotaz ohledně registrace střeliva reaguje p. Mesjar slovy: "Registraci střeliva považuji za zbytečnou, smysl by mohla mít v případě prodejů nad určitý počet kusů."

⁵⁶ Rozhovor se zkušebním komisařem, vedoucím oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Cheb, por. Ing. Stanislavem Mesjarem, ze dne 21.3.2016.

⁵⁷ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přešupcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 815.

5 Některé navrhované změny zákona v následující právní úpravě.

V době zpracování této práce je parlamentem české republiky projednáván návrh změny zákona o zbraních. Jedná se, v případě že bude schválena v současné podobě, o pravděpodobně největší změnu zákona od jeho vydání v roce 2002. Tento návrh upravuje zákon na základě některých událostí roku 2014 resp. 2015. Z důvodové zprávy k danému návrhu zákona: "Cíl návrhu zákona: 1. V návaznosti na události v muničním areálu ve Vrběticích (i jinde) stanovit jednoznačný právní režim nakládání s municí civilními subjekty na území České republiky; 2. ve vazbě na tragickou událost v Uherském Brodě zefektivnit systém prověřování a vymáhání požadavků na zdravotní způsobilost držitelů zbrojních průkazů."⁵⁸ Návrh zapracovává některé nové definice atd. Projednávaný návrh zákona obsahuje mnoho důležitých změn, některé se dotýkají výše uvedených problematických částí zákona. Tento návrh by měl být schválen v průběhu roku 2016 a jeho účinnost bude pravděpodobně od 1. 7. 2017. V této kapitole je uveden přehled těchto změn.

Zákon je nově rozdělen pouze na 7 hlav oproti předešlým 14, tyto hlavy jsou členěny na díly, které často odpovídají původním hlavám. Zákon především nově upravuje dva základní okruhy. Prvním je okruh zbraní a střeliva, který je obdobný jako u dosavadní úpravy. Druhým, přidaným, okruhem je okruh munice, který zcela nově rozpracovává problematiku munice, která je podle daného návrhu již jasně definována. Zjednodušeně lze říci, že střelivo je do ráže 12,7 mm a munice vše od 20 mm. Střely ráže mezi těmito rozměry jsou municí, pokud obsahují aktivní např. výbušné látky nebo se nejedná o dovolené výrobní provedení. Tomuto je přizpůsobena i výkladová příloha zákona. Přílohy jsou nyní dvě. Příloha č. 1 definuje ve své první části zbraně, ve druhé definuje střelivo. Příloha číslo 2 definuje municí.

Podstatnou navrhovanou změnou je zkrácení doby zbrojního průkazu na 5 let stejně, jako tomu bylo před 1. 7. 2014, Možným důvodem je zkrácení doby, po kterou je platný posudek o zdravotní způsobilosti, který je zpravidla vázán na dobu platnosti zbrojního průkazu.

⁵⁸ ČESKO. Sněmovní tisk 677/0, část č. 1/8 N. z. o zbraních: Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Praha : Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2015, ročník 2016, 677/0. s 73.

Druhou velice zásadní změnou je navrhované zrušení zbrojního průkazu skupiny F a zbrojní licence skupiny K tedy zvláštní skupiny zbrojního průkazu (licence), která byla určena k provádění pyrotechnického průzkumu. Místo této skupiny zbrojního průkazu (licence) je zaveden tzv. "muniční průkaz" a "muniční licence", které opravňují držitele k nakládání s municí. Muniční průkaz je rozdělen do tří kategorií a to "základní muniční průkaz, vyšší muniční průkaz a průkaz pro provádění pyrotechnického průzkumu". Vyšší kategorie průkazu pohlcuje nižší kategorii. Tento průkaz je koncipován zcela nově a jeho zavedení je pochopitelné, neboť předchozí skupina zbrojního průkazu F měla zcela jiné podmínky získání než ostatní skupiny a rovněž nároky na osobu držitele jsou jiné. Obecné podmínky pro získání navrhovaného muničního průkazu jsou stejné jako u zbrojního průkazu skupiny D, rozdíly jsou např. v získání odborné způsobilosti. Muniční licence se rozlišuje na obecnou muniční licenci a muniční licence pro provádění pyrotechnického průzkumu. Držitelům muničního průkazu a muniční licence zákon stanoví další povinnosti a zákazy nad rámec běžných zbrojních průkazů či licencí. Rovněž zákon nově stanovuje pravidla pro přepravu, odpalování, střelbě, odstranění a ničení munice. Rovněž opravňuje policii k jejímu zadržení nebo zajištění. Dále stanovuje požadavky na muniční skladiště.⁵⁹

Další změny se týkají zdravotní způsobilosti, např. lékaři budou podle návrhu mít možnost ověřit v centrálním registru zbraní, zda je osoba držitelem zbrojního průkazu. Dále se zkracuje lhůta, během které je držitel zbrojního průkazu povinen se na výzvu Policie ČR podrobit lékařské prohlídce, z 1 měsíce na 10 pracovních dnů. O této výzvě je pak vyrozuměn i posuzující lékař. Nově je též navrhováno, aby posudek o zdravotní způsobilosti bylo nutno přiložit již k přihlášce ke zkoušce odborné způsobilosti a nikoli až k žádosti o vydání zbrojního průkazu.⁶⁰

Dále zákon velmi významně rozšiřuje oprávnění Policie ČR k zadržení a zajištění zbraní a střeliva případně dokladů, zejména v případech kdy je proti osobě vedeno trestní či správní řízení, nebo je důvodné podezření, že další nakládání se zbraněmi či střelivem může představovat ohrožení života nebo zdraví. Za účelem zadržení či zajištění zbraně je v návrhu zahrnuto oprávnění Policie ČR ke vstupu do obydlí, jiných prostor, či na pozemek. Rovněž je navrženo oprávnění Policie ČR nařídít

⁵⁹ ČESKO. Sněmovní tisk 677/0, část č. 1/8 N. z. o zbraních: Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2015, ročník 2016, 677/0. s 215-270.

⁶⁰ ČESKO. Sněmovní tisk 677/0, část č. 1/8 N. z. o zbraních: Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2015, ročník 2016, 677/0. s 210-270

odstranění střeliva, které je ve špatném technickém stavu, případně toto na náklady vlastníka učinit.

Rovněž jsou v daném návrhu příslušně upravena ustanovení týkající se informačních systémů, zejména centrálního registru zbraní, která reagují na rozsáhlé změny v zákoně. Zásadní je umožnění přístupu do systému např. obecní policii či poskytovatelům zdravotnických služeb. Naopak generální inspekce bezpečnostních sborů již přístup do systému CERZ podle návrhu zákona nemá. Na změny reaguje i část zákona, která je věnována přestupkům a správním deliktům, zejména je nově rozdělena na dva oddíly, první se zabývá delikty na úseku zbraní a střeliva, druhá pak delikty na úseku munice.⁶¹

Jednou ze zásadních změn je i schvalování a kontrola výjimek udělených držitelům zbraní kategorie A, nově u některých zbraní výjimku schvaluje a kontrolu provádí Ministerstvo obrany. Jsou zde navrženy i další dílčí změny, např. některá ustanovení jsou přesunuta do jiných hlav apod.⁶²

Návrh změny zákona o zbraních v době zpracování této práce prošel prvním čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Není tedy známo, které z výše uvedených změn skutečně nastanou, budou pozměněny, a které budou vyřazeny. V připomínkovém řízení pak mohou vzniknout některé další změny.

⁶¹ ČESKO. *Sněmovní tisk 677/0, část č. 1/8 N. z. o zbraních: Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2015, ročník 2016, 677/0. s 215-249-267.

⁶² ČESKO. *Sněmovní tisk 677/0, část č. 1/8 N. z. o zbraních: Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2015, ročník 2016, 677/0. s 153-296.

Závěr

Zákon o zbraních v současné podobě je jakousi "směsí" přirozeného vývoje v dané oblasti, odborných a politických názorů a stanovisek a předpisy Evropské unie. Tato směs však vytváří poměrně kvalitní, do detailu vypracovanou právní normu. Důkazem tohoto tvrzení není jen hodnocení odborné veřejnosti, ale i fakt, že většina zúčastněných subjektů považuje za problematické spíše některé části zákona, nebo konkrétní ustanovení. Tato problematická ustanovení jsou ve shodě v průřezu mezi všemi subjekty ať soukromé či veřejné sféry. Např. u obchodníka se zbraněmi lze očekávat, že bude nespokojen s částmi zákona týkající se problematiky obchodu se zbraněmi, přepravou zbraní, či zbrojními licencemi. Tak tomu však není. Soukromé subjekty chápou omezení stanovená zákonem v jejich problematice jako rozumně nastavená a důležitá pro bezpečnost. Stejný názor je slyšet z úst provozovatelů či správců střelnic. Fakt, že se většina zúčastněných subjektů shoduje v názoru, která ustanovení jsou problematická, naznačuje, že v těchto ustanoveních by bylo vhodné provést změny a zároveň, že některé návrhy čas od času se objevující v médiích by byly spíše ke škodě. Liberální pojetí zákona o zbraních je spíše zdánlivé, protože regulace se týká spíše osob, než zbraní samotných. To neplatí pro zbraně kategorie A, které v ČR fyzické osoby téměř nevlastní. Konkrétně se jedná o celkem 1374 zbraní u fyzických osob (držitelů zbrojních průkazů) a včetně držitelů zbrojních licencí 2808 zbraní. Z těchto zbraní je podstatná část historických zbraní, které jsou v kategorii zakázaných z toho důvodu, že vyražením novodobé zkušební značky by ztratily historickou hodnotu. Počty moderních plně automatických zbraní v držení fyzických osob se tedy pohybují maximálně v řádech stovek kusů, což je v celkovém počtu přes 800000 zbraní zanedbatelné číslo.⁶³

Z rozhovorů popsaných v kapitolách 3 a 4 této práce vyplývá, že změnit by bylo vhodné zejména následující ustanovení:

Kategorie zbraní, především kategorie B a C by bylo třeba aktualizovat a upřesnit. Zejména v otázce signálních zbraní a opakovacích, či samonabíjecích brokových zbraní s dlouhou hlavní. V kategorii D sjednotit maximální energii střely na stejné úrovni jak pro palné tak pro plynové zbraně. Z rozhovorů rovněž vyplynulo, že mechanické zbraně by měly zůstat v kategorii D, nejen z důvodu jejich nízké společenské nebezpečnosti, ale i z dalších, praktických důvodů. V souvislosti

⁶³ Statistiky PČR Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál z let 2005 - 2015.

s kategoriemi zbraní je třeba také zmínit problém zakázaných doplňků zbraní, které by podle názoru většiny dotazovaných bylo vhodné zařadit do jiných kategorií. (Zpravidla kategorie C kvůli registraci, či je zařadit do kategorie podle příslušné zbraně.) Další záležitostí je povolení k nákupu zbraně kategorie B, které považují za zastaralé či zbytečné jak pracovníci státní správy, tak obchodníci a zatěžuje všechny zúčastněné strany. Řešením, pokud je toto povolení vzhledem k předpisům EU nezbytné, je povolení v elektronické podobě, např. univerzálně pro držitele zbrojního průkazu dané skupiny.

Kategorie zbrojních průkazů, zde upravit zejména kategorii D, kde výkon povolání se zdá být příliš široká oblast. Za úvahu by stála spíše možnost regulace typů zbraní, které může držitel zbrojního průkazu nabývat do vlastnictví tak, aby typ zbraně odpovídal skupině zbrojního průkazu, tedy účelu používání. Taková změna by však musela být nastavena velmi citlivě, s ohledem na rozsah dané problematiky a bylo by třeba vyřešit rozpory se současným stavem. Většina dotazovaných pak považuje za nevhodné regulovat počet zbraní držících majitelů zbrojních průkazů.

Podmínky pro získání zbrojního průkazu jsou také jistým sporným bodem v dané problematice. Zejména se jedná o odbornou způsobilost, zdravotní způsobilost, a spolehlivost. V otázce odborné způsobilosti jsou dvě oblasti, ve kterých by odborníci viděli možnost ke zlepšení. Jedná se o zavedení povinného kurzu pro uchazeče o zbrojní průkaz, období autoškoly. Tento kurz by měl být zaměřen zejména na praktické dovednosti při zacházení se zbraní a na zásady bezpečné manipulace. Přes jisté problémy, které by tato povinnost přinesla, se většina dotazovaných shodla, že zavedení takového kurzu by bylo ku prospěchu věci. Zde je nutno také zmínit uváděné problémy s přístupem zkušebních komisařů, kdy každý komisař vyžaduje jiné postupy či jinou manipulaci. Možná řešení tohoto problému jsou dvě, prvním by bylo vypracování a používání jednotné metodiky, kterou by byli zkušební komisaři vázáni, druhým možným řešením je například povinný videozáznam průběhu zkoušky ze strany kontrolujících policistů. Takový záznam by byl použit v případě stížností jako důkazní prostředek správného postupu nebo naopak pochybení komisaře.

V otázce zdravotní způsobilosti by bylo vhodné zavést dvě změny. Zaprvé umožnit lékařům zjistit, zda je osoba držitelem zbrojního průkazu nebo nikoli, aby mohli plnit povinnost a oznamovat změny ve zdravotním stavu, které by mohly mít vliv na bezpečnost. Zadruhé platnost zdravotního posudku by neměla být provázána

s platností zbrojního průkazu. Rovněž se odborníci shodují v tom, že zavedení povinných odborných vyšetření (včetně psychologického) pro uchazeče o zbrojní průkaz by bylo zbytečné a nákladné. Případná vyšetření by měl nařizovat lékař vydávající posudek zdravotní způsobilosti tak, jak je tomu v současnosti.

Ustanovení týkající se spolehlivosti osoby je rovněž často zmiňováno. Nepanuje však shoda v tom, jakým způsobem by mělo být upraveno. V některých částech je považováno za příliš "tvrdé" a některé naopak. Záleží zde také na osobním názoru dotazovaného. K tomu se pojí nastavení parametrů přestupkové části zákona o zbraních, která na rozdíl od zbytku této právní úpravy není tak podrobně zpracována. Bylo by vhodné některé banální přestupky zejména ty, které nespádají do zákona o zbraních vyloučit z ustanovení o spolehlivosti, obzvláště v případě přestupků spáchaných z nedbalosti.

Jako problematický vidí zejména soukromé subjekty systém CERZ, který považují za nedodělaný a uživatelsky nepřívětivý. Vyladění tohoto systému je však spíše otázkou času. V souvislosti s tímto systémem je třeba zmínit, že většina dotazovaných považuje za zbytečnou registraci střeliva. Argumentují zejména obrovským počtem neregistrovaného střeliva (v případě, že by každý držitel zbrojního průkazu měl před registrací jen 100 ks nábojů jednalo by se o 30 milionů kusů), možnostmi přebíjení střeliva a též velkými pohyby v této oblasti.

Ke zlepšení situace v této oblasti lze navrhnout některá systémová opatření a to zejména: Oddělení zbrojního průkazu od zbrojního oprávnění. Tím by se otevřely možnosti pro opatření přechodného charakteru, např. pozastavení platnosti zbrojního oprávnění ze zdravotních důvodů, kdy by držitel zbrojního průkazu nemohl např. dočasně nosit zbraň, ale po zotavení by toto oprávnění znovu získal, aniž by musel projít znovu celým řízením k získání zbrojního průkazu. Taková opatření by mohla mít různé důvody (mimo již zmíněného zdravotního též např. zahájení trestního stíhání) a různou intenzitu, např. již uvedený zákaz nošení zbraně, či dočasný zákaz držení (zbraně by musel držitel odevzdat policii či svěřit do úschovy oprávněné osobě). Usnadnilo by to též vydávání posudků zdravotní způsobilosti na kratší dobu než je platnost zbrojního průkazu.

Dalším systémovým opatřením je rozšíření systému CERZ o další funkce. Zejména o databázi zbraní, kde by byly uvedeny u konkrétního druhu a typu zbraně její

parametry a specifikace a byla by zařazena do příslušné kategorie. Tím by se zamezilo spekulacím a registrací stejného typu zbraně do více kategorií. Oprávnění editace této databáze by mělo být výlučně v kompetenci ČÚZZ. Další funkcí by mělo být varování, že osoba přišla o zbrojní průkaz a byla vyzvána, aby jej odevzdala. Tak by na střelnicích a v obchodech se zbraněmi okamžitě zjistili, že osobě nemají povolit přístup ke zbrani. Rovněž je třeba zajistit lékařům přístup do systému, aby měli možnost ověřit, zda je osoba držitelem zbrojního průkazu či nikoli.

Zásadním zlepšením je jednoznačné stanovení hranice mezi střelivem a municí. Takové ustanovení by zamezilo dohadům, ohledně zařazení do příslušné kategorie.

Některé z výše uvedených změn již obsahuje návrh zákona popsany v kapitole 5 této práce, avšak není jisté, zda a v jaké podobě budou schváleny.

Cílem této práce bylo zjistit, jaká ustanovení považují zúčastněné subjekty za problematická a proč. Tento cíl byl naplněn v kapitolách 3 a 4, sekundárním cílem bylo zjistit, zda se tyto subjekty shodnou na tom jaká ustanovení jsou problematická a jak by je bylo možno upravit. V tomto bodě byla shoda až překvapivá, zejména ze strany soukromých firem bylo oproti očekávání zjištěno, že ustanovení omezující jejich práci považují za správná. Většina dotazovaných se shodovala na silných a slabých stránkách zákona a i v možných řešeních problémů. Některé názorové odlišnosti se objevily, avšak týkají se spíše technického řešení problémů.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. TERYNGEL, Jiří. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních: komentář. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 529 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-461-1.
- 2.

Elektronické zdroje

1. MATĚJKA, Karel, Marta KYRŠOVÁ (překl.) a Jakub SMETÁNKA (ed.). Deset nejlepších zemí pro majitele zbraní. In: *LEX: Sdružení na ochranu práv majitelů zbraní* [online]. Praha: LEX, 2015 [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <<http://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/2006-deset-nejlepsich-zemi-pro-majitele-zbrani>>.
2. NEVRKLA, Luboš. Centrální evidence přestupků. In: *Epravo.cz* [online]. Praha: epravo.cz, 2015 [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/centralni-evidence-prestupku-99548.html>>.
3. POLICIE ČR *centrální registr zbraní* [online]. 2015, [cit. 2016-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/centralni-registr-zbrani.aspx>>.
4. ČUZZS: C.I.P. - všeobecné informace. *Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva* [online]. Praha: ČUZZS, 2015 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.cuzzs.cz/cs/vseobecne-informace/>.
5. ČUZZS: Legislativa. *Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva* [online]. Praha: ČUZZS, 2015 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.cuzzs.cz/cs/legislativa/>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 48, s. 641-668. ISSN 1211-1244.
2. ČESKO. MINISTRESTVO ZDRAVOTNICTVÍ Vyhláška č.493/2002 Sb. o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 172, s. 9658-9663. ISSN 1211-1244
3. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. Vyhláška č. 115/2014 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o zbraních. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014 částka 48, s. 1138-1192. ISSN 1211-1244.

4. ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 810-826. ISSN 1211-1244.
5. ČESKO. *Sněmovní tisk 677/0, část č. 1/8 N. z. o zbraních: Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2015, ročník 2016, 677/0. 336 s.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Statistiky PČR Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál z let 2005 - 2015.
- Rozhovor s vedoucí oddělení Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Karlovy Vary nrap. Danou Marešovou ze dne 19. 2. 2016.
- Rozhovor s referentkou oddělení Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Karlovy Vary, paní Benešovou ze dne 19. 2. 2016.
- Rozhovor s pracovníkem Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, ing. Janem Palounekem ze dne 29. 2. 2016
- Rozhovor se správcem střelnice, Praha ze dne 23. 2. 2016.⁶⁴
- Rozhovor se správcem střelnice II, Praha ze dne 23. 2. 2016.
- Rozhovor s odborným garantem spol. Renesance s.r.o. Bc. Radkem Jirkovským, ze dne 29. 2. 2016.
- Rozhovor s prodejcem zbraní Praha, ze dne 1. 3. 2016.
- Rozhovor s pracovníkem Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ing. Mgr. Janem Bartoškem, ze dne 10. 3. 2016.
- Rozhovor se zkušebním komisařem, vedoucím oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Cheb, por. Ing. Stanislavem Mesjarem, ze dne 21. 3. 2016
- Úplné znění zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních). Vyd. 1. Praha: Armex, 2014, 85 s. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-31-1.

⁶⁴ Pozn.: někteří z dotazovaných žádali, aby jejich jména nebyla v této práci uvedena, proto je uvedeno pouze datum a místo rozhovoru.

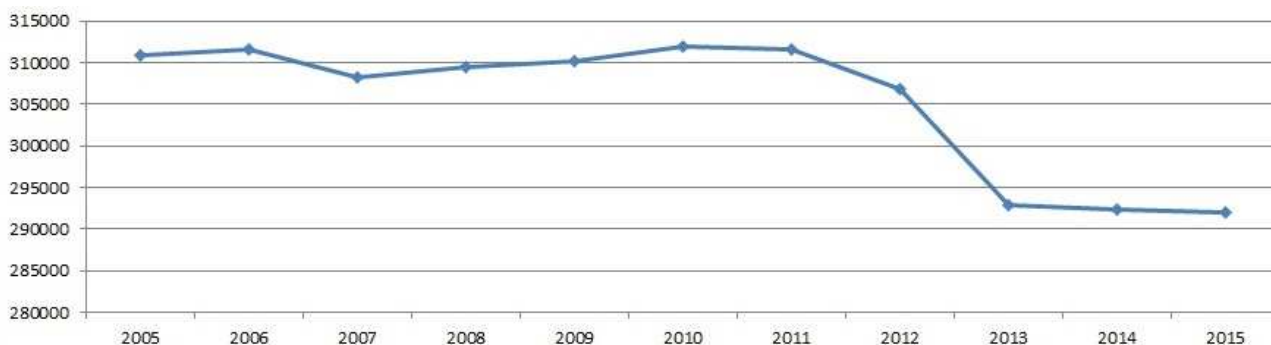
Přílohy

Příloha 1 statistiky a grafy

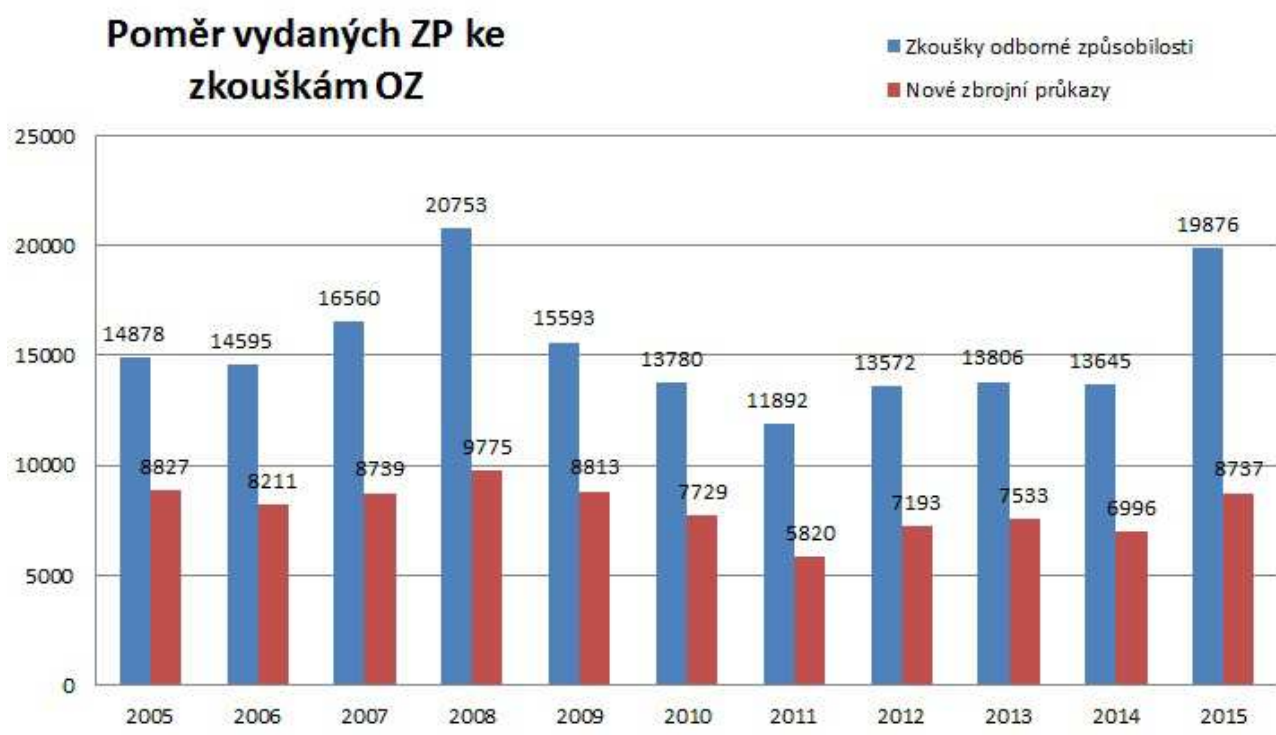
Tabulka 1 Některé relevantní statistické údaje

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Držitelé zbrojních průkazů	310884	311640	308305	309500	310148	311876	311667	306815	292976	292283	292022
Zkoušky odborné způsobilosti	14878	14595	16560	20753	15593	13780	11892	13572	13806	13645	19876
Nové zbrojní průkazy	8827	8211	8739	9775	8813	7729	5820	7193	7533	6996	8737
Počet zbraní celkem	621829	635336	649167	665895	682811	700551	706900	721854	736405	752387	806895
Mezitiroční nárůst o	15660	13507	13831	16728	16916	17740	6349	14954	14551	15982	54508

Graf 1 Počty držitelů zbrojních průkazů

Graf 2 odborná způsobilost

Graf 3 počty zbraní registrovaných v ČR

